

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen po prazniku

Nagradno žrebanje „Slovenec“

KUPOVALCI Odrzok s rdečim žigom spravili v 30 ODRZKOV. Vam daje pravico, da se udeležite nagradnega žrebanja. Rednim naročnikom odrzokov ni treba!

153 dragocenih nagrad vas čaka

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Euharistični kongres v Budimpešti

Madžarska prestolnica, madžarska država in katoličani to in onstran morja se pripravljajo na 34. mednarodni euharistični kongres, ki bo v Budimpešti od 26. do 29. maja. S tem se velika proslava v čast najsvetejšega Zakramenta po 14 letih zopet vrača v Evropo. Kajti po kongresu v Amsterdamu 1924 ni bilo nobenega več na evropskih tleh. Južna Amerika (Buenos Aires) in Vzhodna Azija (Manila) sta bili prizorišče zadnjih dveh euharističnih svetovnih kongresov, katerih verska sila je zajela države, vlade in narode, da, mogli bi reči, cele kontinente.

Sicer ima svet druga merila za stvari, od katerih si obeta odločen vpliv na ljudi in razvoj dogodkov. Res je tudi, da vera v skrivnost in moč euharističnega Kruha nima nič skupnega z vero v materialne sile, celo nič skupnega s mislijo na duhovne sile naravnega reda, na katere ljudje zaupajo. Kajti tudi duhovne sile, v katere mnogo ljudi veruje, so dojemljive z razumom in spadajo v svet izkušenj in doživetij. Toda euharistični kongresi, ki jih proslavlja katoliški svet, pa spadajo v svet nadnaravnosti kakor vsak drugi akt božjega čiščenja.

Posebno mesto v bogočastju jim je odkazano po tem, kar ti kongresi so: Izraz čiščenja, ljubezni, prošnje in zadoščanja. Njih središče je pod podobo kruha skrivati Bog, ki naj ga časte vsi narodi sveta. Nadnaravni značaj euharističnih kongresov se je od cerkvene strani vedno poudarjal in katoliška ljudska zavest jih v tem smislu tudi vedno bolj izrazito pojmuje. Vsa ozemlja, na katerih katoličani prebivajo, so na teh kongresih zastopana v verni množici, ki kleči okrog oltarja, na katerem se daruje sveta daritev. Naj bodo še tako različni po svojem poreklu, izobrazbi, premoženju in življenjskih navadah, tu so vsi združeni in isti veri in isti ljubezni.

Euharistične proslave sličejo piramidi, ki s svojim vrhom sega v nebo, njeno podnožje pa sloni na zemlji. Te proslave niso namenjene angelom, ampak ljudem. Euharistični kongresi naj bi služili širjenju božjega kraljestva na zemlji in zbližanju človeštva z Bogom. Letošnji 34. mednarodni euharistični kongres je v tistem predelu naše zemlje, iz katerega že stoletja izhajajo vsa večja duhovna gibanja, dobra in slaba. Nekoč je bila močna in živa krščanska vera, ki je vse evropske narode družila v eno celoto. Koliko so narodi starega sveta še ohranili od te krščanske kulturne dediščine? Mar niso odšli na duhovno potovanje in iskali drugod svoje sreče, eden tu, drugi tam?

Zle posledice te duhovne razdvojenosti so se pokazale prav na vseh življenjskih področjih, na verskem, gospodarskem in tudi na političnem. Kdor zasleduje naše evropske homatije, more vsak dan biti prič, kako manjka evropskim narodom močna vodilna ideja, ki bi jo vsi za svojo priznavali in njej na ljubo krotili svoj egoizem, ter tako v harmoniji in plemeniti tekmi pospeševali skupni napredek. Toda tudi v tej razdvojeni Evropi, ki jo še imenujemo krščanska, se bo te dni dvignil oltar svetovnega euharističnega kongresa.

Za ta namen je bila izbrana dežela sv. Stefana, ker Madžarska letos praznuje 900 letnico ustanovitve svoje države. Madžarski škofje so v posebnem pastirskem listu svojim vernikom prikazali zgledno krščansko življenje sv. Stefana in njegove zasluge za pokristjanjenje Madžarov. Pod vodstvom svojega cerkvenega prvaka, kardinala dr. Justinijana Seredyja so že pred enim letom pričeli s pripravi za kongres. Niso se pa omejili le na tehnične stvari, ki so s proslavo tako velikega obsega nujno združene, ampak polagajo največjo važnost na duhovno pripravo.

Vse katoliške fare po vsej državi so imele tridnevne v čast presv. Euharistiji, ob sklepu pa skupno sv. obhajilo. S tem notranjim misijonom, ki naj bi kot duhovno prerčenje zajel vse madžarske katoličane, je bila dana najboljša podlaga za trajne sadove euharističnega kongresa. Po mestih, zlasti v Budimpešti so bile tridnevne prirejene za posamezne state nove. Po poročilu pariškega „Croix“ so se po božnosti udeleževali tudi člani vlade, mnogi poslanci in katoliško uradništvo iz ministrstev. Duhovne vaje so bile tudi za učitelstvo, za profesorje, za železničarje..., katerim bo vlada kar najbolj omogočila, da se bodo mogli udeležiti euharističnih svečanosti tudi ob slavnostnih dneh.

Po poročilih se obeta velikanska udeležba z vsega sveta. Samo iz inozemstva je napovedanih 80 posebnih vlakov. Za posebna zborovanja v svojem jeziku je zaprosilo 30 narodov. Poleg papeževega legata pričakujejo še 20 kardinalov in nad 250 škofov. Inozemcev bo okrog 80.000, samo iz Amerike jih pride 10.000. Na Trgu junakov, kjer bo sv. maša, je prostora za 280.000 oseb, računajo pa, da se bo udeleževalo svečanosti nad 400.000 domačinov. Poseben oltar bo postavljen tudi pred parlamentom, kjer bo izpostavljena v čiščenje najdragocenejša relikvija Ogrske, desna roka sv. Stefana. Besede govornikov, med njimi tudi govor svetega očeta iz Rima, bo posredovalo 350 ojačevalcev.

Za sam kongres, ki se bo pričel z branjem papeževih bule, je določen sledeči spored: Uvod-

Posvet v Sinaji je končan

Dr. Stojadinović pri romunskem kralju

V avgustu se bodo zunanji ministri držav MZ sešli na Bledu

Sinaja, 5. maja. AA. Danes ob 10.45 se je v hotelu »Palace« začela tretja konferenca stalnega sveta držav Male zveze.

Po seji sveta Male zveze se je jugoslovanski ministrski predsednik in zunanji minister dr. M. Stojadinović odpeljal v spremstvu romunskega opolnomočenega ministra Evgenija Paniniuja v dvorec Temisor. Romunski kralj Karol II. je takoj sprejel dr. Stojadinovića v posebno avdienco, ki je trajala skoraj eno uro. Zatem je kralj Karol sprejel tudi češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Kamilo Krofta.

Romunski zunanji minister Petrescu Comnen je danes priredil na čast jugoslovanskemu ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću in češkoslovaškemu ministru Kamilo Kroftu v hotelu »Palace« intimno kosilo, ki se ga je poleg drugih odličnikov romunske družbe udeležil tudi predsed-

nik vlade patriarh Miron. Na tem kosilu so bili tudi jugoslovanski opolnomočeni minister v Bukarešti Jovan Dučić, pomočnik v zunanjem ministristvu dr. Ivo Andrić, šef osrednjega tiskovnega urada dr. Kosta Luković, šef kabineta v zunanjem ministristvu dr. Dragan Protić ter ostali člani jugoslovanske, češkoslovaške in romunske delegacije.

Danes popoldne je dr. Milan Stojadinović sprejel nekaj tujih poslanikov, ki so akreditirani v Bukarešti, med drugimi tudi francoskega.

Nocoj ob 18.45 so predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister dr. Kamilo Krofta in romunski zunanji minister Comnen Petrescu sprejeli poročevalce listov v dvorani hotela »Palace«. Romunski zunanji minister Comnen je tam prebral zbranim časnikašem tale komunikacije:

izdal po radiu tole poslanico romunskemu narodu: »Sestanek sveta Male zveze, ki je bil v slikovitem snežnem okviru Sinaje pod okriljem visokih borovcev, pokritih z snegom, prinaša kakor vsa prejšnja zasedanja, sklepe, polne iskrenosti, jasnosti in dobrih namer. V tej božični panorami smo služili prijateljstvu in miru med ljudmi. Želel bi se zahvaliti romunskemu zunanjemu ministru, ki dostojno zastopa plemenite tradicije, s katerimi se Romunija tako ponosa, za topli sprejem, ki nam ga je priredil. Srečen sem, da morem preko atmosferskih valov poslati romunskemu narodu prirčen pozdrav in tople želje za blaginjo velike Romunije pod srečnim vladanjem kralja Karola II.«

Po poslanici romunskemu narodu, ki jo je sporočil v francoščini, je predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izrekel še te besede v srbiščini:

»V popolnem medsebojnem soglasju smo danes končali kot zastopniki prijateljskih in zavezniških držav Male zveze sedanje redno in koristno zasedanje stalnega sveta Male zveze. Srečen sem, da lahko ugotovim, da smo s tega sestanka iskreno ponudili roko našemu skupnemu sosedu v želji, da s tem pripomoremo k miru v tem delu Evrope.«

Nocoj ob 20.30 bodo predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister K. Krofta in romunski zunanji minister Petrescu ter člani češkoslovaške, jugoslovanske in romunske delegacije na večerji pri kralju Karolu II.

Prihodnja konferenca držav Male zveze bo konec avgusta na Bledu v Sloveniji. Tedaj prevzame predsedstvo Male zveze zopet naš predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Na septembrskem zasedanju skupščine ZN pa prevzame Jugoslavija tudi zastopstvo Male zveze v ženevski ustanovi.

Predsednik turške vlade pride v Belgrad

Ankara, 5. maja. AA. Anatolska agencija. Na sestanku narodnih poslancev narodne stranke je ministrski predsednik Dželal Bajar razložil uspehe svojega nedavnega obiska na Grškem. Izjavil je tudi, da bo v petek skupno z zunanjim ministrom dr. Ruždi Arasom odpotoval iz Ankare v Belgrad, kamor bo prišel 9. maja. Dželal Bajar je izrazil veselje nad tem, da bo mogel obiskati ministrskega predsednika Jugoslavije dr. Stojadinovića, na katerega ga vežejo lepi spomini. Ob tej priliki bo ponesel plemenitemu jugoslovanskemu narodu iskrene pozdrave turškega naroda.

Uradno poročilo

»Stalni svet držav Male zveze se je sestel na redno zasedanje v Sinaji 4. in 5. maja 1938 pod predsedstvom Nikolaja Petresca Comnena, romunskega zunanjega ministra. Jugoslavijo je zastopal predsednik vlade in zunanji minister dr. M. Stojadinović, češkoslovaško republiko pa zunanji minister dr. Kamilo Krofta.

I. Trije zunanji ministri so proučili razne dogodke, ki so se pripetili v mednarodnem položaju od zadnjega zasedanja stalnega sveta in so podrobno izmenjali misli o vseh vprašanjih, ki se posebno tičejo politike Male zveze. Soglasno so prišli do tega, da je treba nadaljevati vsa prizadevanja za sodelovanje pri vsakem delu sporazuma in pomiritve. Stalni svet Male zveze je posvetil posebno pozornost nedavno sklenjenemu angleško-italijanskemu dogovoru, ki se mu zdi element visokega pomena za ohranitev trajnega mira.

II. Stalni svet je kar najpozorneje proučil razmerje med državami Male zveze in Madžarsko. Stalni svet vztraja soglasno pri svoji želji, da nadaljuje razgovore, ki so v teku in ki jim je cilj doseči sporazum in medsebojno zupanje v donavski kotlini.

III. Mala zveza ponovno potrjuje čustva lojalnosti svojih članov do Zveze narodov in podčrtava izjavo, ki jo je podal v imenu treh držav zastopnik Romunije na zadnjem zasedanju sveta meseca januarja t. l. Izreka voljo, da pri pomore v duhu te izjave k uresničenju ideala mednarodnega sodelovanja, kakor so ga razumeli ustvaritelji pakta. Stalni svet se je seznanil z dnevnim

redom prihodnjega zasedanja sveta ZN in je ugotovil popolno enakost stališč svojih članov glede stališča, ki ga bo zavzel romunski delegat kot zastopnik Male zveze v svetu ZN.

IV. Stalni svet je z največjo pozornostjo proučil s pravne in dejanske strani novi položaji na Donavi glede plovbenega režima in si je edin, da je v interesu vseh, ki so doslej sodelovali pri pospeševanju medsebojne trgovine v Podonavju, da doženo najprimernejši način za nadaljevanje moralnega, tehniškega in materialnega sodelovanja, da se doženo rešitve, ki bodo upoštevale vse obstoječe interese.

V. Stalni svet jemlje na znanje in odobrava rezultate 11. zasedanja gospodarskega sveta, ki je bilo v Bukarešti od 9. do 18. marca t. l. Trije zunanji ministri so bili srečni, da morejo ugotoviti, da gospodarska Mala zveza svoje delovanje od leta do leta plodoviteje razvija, in so sklenili, da bodo njihove pristojne oblasti proučile in izvedle vse ukrepe, ki jim je namen utrditve raznih gospodarskih zvez med državami Male antante.

VI. Prihodnje zasedanje stalnega sveta Male zveze bo na Bledu konec avgusta t. l.

Pozdrav dr. Stojadinovića romunskemu narodu

Po objavi sklepnega komunikacije o zasedanju konference Male zveze je predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović

Ob Hitlerjevem obisku v Rimu

Slavnostna večerja na italijanskem dvoru Pomembni zdravici obeh suverenov

Rim, 5. maja. AA. DNB. Kralj in cesar je enoči priredil gala-večerjo na čast vodje in kanclerja Hitlerja. Na večerji so bili člani kraljevskega doma, najvišje osebnosti italijanskega javnega življenja in ministri nemške vlade, ki so v Hitlerjevem spremstvu.

Med večerjo je kralj in cesar v svoji zdravici rekel vodji:

»V posebno čast si štejemo, velečeni gosti, da vam lahko želimo najiskrenejšo in najpristranejšo dobrodošlico. V vaši osebnosti pozdravlja Italija poglavarja velikega prijateljskega naroda — fuhrerja, ki je Nemčiji vrnil njeno veličino in njeno kulturno poslanstvo. Številne in globoke so sorodnosti duha in del, ki vežejo novo Italijo na novo Nemčijo in ki krepijo in poglobljajo prijateljstvo med obema narodoma. To prijateljstvo je danes in bo v bodoče sredstvo v službi evropskega mira, za katerega nemška in naša vlada s tolikim zupanjem sodelujeta. Po navdušenju, ki vas je na vaši poti od italijanske meje do Rima pozdravljalo, in po sprejemu, ki vam ga je priredila prestolnica ob vašem prihodu, ste lahko premerili vso globino čustvovanja, ki ga Italija goji za vas in vašo domovino. Mi vemo, da nemški narod v polni meri deli ta čustva. Temu narodu, ki je Evropi s svojo kulturo in s svojimi ustvaritvami toliko žrtvoval in ki ga vi s čvrsto roko vodite k slavni bodočnosti, izražamo naše najgloblje želje. Dvigam čašo na vaše

zdravje, na uspeh vašega dela in za napredek in srečo velikega nemškega naroda.«

Vodja je odgovoril s temi besedami:

»Vaše Veličanstvo! Prosim, da izvolite sprejeti čustva moje globoke hvaležnosti za vašo sedaj mi izrečeno dobrodošlico. Prijateljske besede vašega Veličanstva potrjujejo vse simpatije, s katerimi me je italijanski narod počastil na poti skozi Italijo kakor tudi tukaj v Rimu, kjer mi je priredil prisrčen in izredno laskav sprejem. To je bil zunanji izraz prisrčnega gostoljubja. To je dokaz trdne notranje povezanosti obeh naših narodov v njunem razumevanju in njunih ciljih. Zato sem zelo srečen, da lahko v tem trenutku tolačim čustva mojega naroda, ki goji napram vašemu Veličanstvu in napram italijanskemu narodu čustva prisrčne naklonjenosti in globokega prijateljstva. Ves nemški narod se obenem z menoj čudi izrednim uspehom, ki jih je s svojo borbo dosegla Italija pod modro vladavino vašega Veličanstva in pod vodstvom svojega genialnega reorganizatorja in šefa vlad na vseh poljih na-

rodnega življenja kljub odporu nekega celega dela sveta. Vaše Veličanstvo je samo omenilo globoke vezi, ki vežejo novo Italijo na novo Nemčijo. Siljen sprejem, ki sem ga doživel v Italiji, dokazuje, da goji fašistična Italija čustva iskrenega in neomajnega prijateljstva do nacistične Nemčije. To obojestransko prijateljstvo ni samo jamstvo za varnost obeh narodov, ampak je tudi trdno jamstvo za splošni mir. V tem duhu dvigam čašo in pijem na zdravje vašega kraljevskega in cesarskega Veličanstva, na zdravje kraljice in cesarice in visokega kraljevskega doma kakor tudi za napredek in srečo velikega italijanskega naroda.«

Kmalu po 22.30, po slavnostni večerji v Kviralu, sta se Hitler in duce v odprtem avtomobilu odpeljala iz dvorca na postajo Termini. V ostalih avtomobilih so njima sledili ministri Ciano, Alfieri, Ribbentrop, Gobbels, Hess in Himmler. Mnogiče so ob vsej poti navdušeno pozdravljale vodjo in duceja. Na postaji je Hitler najprej obhodel častno četo, nato pa se je poslovil od duceja in ostalih ter vstopil v vlak. Se enkrat se je prisrčno pozdravil z Mussolinijem in vlak je odpeljal proti Neaplju ob 22.30.

Duce se je poslovil še od ostalih članov Hitlerjevega spremstva in jih spremljal do njihovega vlaka. Njegov vlak je odpeljal s postaje ob 22.45.

Nj. V. kralj in cesar je odpotoval iz Rima kmalu za Hitlerjevimi posebnimi vlakom. Ko bo vodja prebil noč v posebnem vlaku blizu Neaplja, ga bo zjutraj na neapeljski postaji sprejel Nj. Vel. kralj in cesar v spremstvu piemontskega princa.

Hitler v Neaplju prisostvuje vjam italijanske vojne mornarice

Neapelj, 5. maja. AA. Zdi se, kakor da se je število neapeljskega prebivalstva čez noč silovito pomnožilo. V številnih množicah namreč prihajajo ljudje iz vseh krajev in polnijo neapeljske ulice. Vse čaka na svečani sprejem, ki ga bo tu doživel nemški vodja Adolf Hitler. Po ulicah so postavljeni številni slavoloki, na katerih vibrajo italijanske in nemške zastave. Neprestano korakajo po neapeljskih ulicah oddelki fašistične mladine.

Na morju pred pristaniščem se dviga dim iz bojnih ladij, ki se bodo udeležile velikih italijanskih mornariških vaj Neaplju tako v svečanem razpoloženju pričakuje nemškega vodjo Hitlerja.

O Hitlerjevem sprejemu v Neaplju poročajo tele podrobnosti:

Točno ob pol 10, kakor je bilo določeno, je prišel s posebnim vlakom nemški kancler Hitler na postajo, kjer so ga pozdravili odlični italijanski zastopniki. Godba je odigrala nemško državno himno. Prvi je pristopil k fuhreru italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel ter mu prisrčno stisnil roko, za njim pa italijanski prestolonaslednik Umberto. Hitler je v spremstvu italijanskega kralja

in prestolonaslednika ter najvišjih predstavnikov državnih oblasti, stranke in vojaštva obišel častno četo, ki je bila uvrščena na postaji. Ko se je fuhrer pojavil pred postajo in se usedel z italijanskim kraljem v avtomobil, ga je navdušeno pozdravljala velikanska množica zbranega ljudstva.

Visoki gost se je v spremstvu italijanskega kralja in cesarja peljal z avtomobilom po neapeljskih ulicah, kjer ga je pozdravljala navdušena

Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebska vremenska napoved: Hladno in nekoliko oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Hladno vreme. Ponoči mraz in to v srednjih in v severnih krajih. Na severni polovici bo deloma oblačno, na jugu pa bo ponekod deževalo, če ne celo snežilo. Pooblačnost se bo čez dan v primorskih pokrajinah povečala.

Dunajska vremenska napoved: Pooblačjenje, še nič topleje.

V marcu je bilo 38.180 brezposelnih

Belgrad, 5. maja. AA. Osrednja uprava za posredovanje dela v Belgradu poroča, da je v mesecu marcu 1938 iskalo zaposlitve pri vseh javnih Borzah dela v državi 49.012 moških in 9062 žensk. Če upoštevamo še ostalo število nezaposlenih, potem se gornje številke povečajo na 84.659 moških in 13.560 žensk. Konec meseca je ostalo brez zaposlitve 29.711 moških in 6702 žensk. V primeri s preteklim mesecem je bilo vsega skupaj 12.469 nezaposlenih delavcev več prijavljenih, razporedljivih mest pa je bilo 3157 več. Podpora je uživalo skupno 23.659 brezposelnih in je bilo izplačanih 3.668.797,25 din, pomoči v naravi pa je bilo izkazane za znesek 42.938 din. Na dan 1. apr. 1938 je bilo v vseh Borzah dela prijavljenih 30.982 brezposelnih moških in 7198 žensk, skupno torej 38.180 oseb.

Pšenica se je podražila

Belgrad, 5. maja. m. Zaradi zmanjšanih ponudb je na današnjem sestanku belgrajske produkcijske borze skočila cena za domačo pšenico za 5 dinarjev.

Polovična voznina za splavarje

Belgrad, 5. maja. b. Na posredovanje poslanca Karla Gajška je prometno ministarstvo dovolilo polovično ceno za vožnjo po železnih črtah članom splavarske zadrage v St. Ožboltu ob Dravi. Zadržana šteje 400 članov in so v njej včlanjeni vsi splavarji, ki plovejo po Dravi od Dravograda do Dubrave.

Organizacija sadjar'ev

Belgrad, 5. maja. m. Izvozniki sadja so v Belgradu ustanovili skupen prodajni urad. Nova organizacija ima namen, da vzdržuje cene našega sadja v inozemstvu. Izvozniki sadja si bodo isto tako med seboj delili kontingente po novo ustanovljeni organizaciji.

Belgrad, 5. maja. m. Vodja bivših demokratov g. Ljubomir Davidović je laže obolen in po navseh zdravnikov ne sme zapuščati svojega stanovanja.

(Nadaljevanje s 1. strani)

množica italijanskega prebivalstva, nato pa se je v spremstvu italijanskega kralja vkrca na križarko »Cavour«, da se udeleži veličastnih pomorskih vaj, ki so jih priredili njemu na čast.

V prvem avtomobilu se je s postaje Mergelin proti neapeljskemu pristanišču vozil italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel v družbi nemškega

200 pomorskih enot in 90 podmornic izvaja vaje pred 30.000 gledalci

Neapelj, 5. maja. AA. (Stefani) Vreme je lepo in morje mirno ter naklonjeno veliki pomorski manifestaciji, ki je prirejena na čast visokemu gostu iz Nemčije Adolfu Hitlerju. Na teh pomorskih vajah sodeluje 200 enot italijanske mornarice. To je največja pomorska manifestacija, ki je bila kdajkoli prirejena na Sredozemskem morju. Ob obali neapeljskega pristanišča z največjo pozornostjo spremlja te velike manifestacije 30.000 gledalcev. Veliko število gledalcev pa je tudi na ladjah, med katerimi je tudi velika italijanska prekoceanska ladja »Rex« Samo na njej je 2000 ljudi. Med drugimi gleda s te ladje velike italijanske mornariške vaje vojvodinja Marija Savojska, številne ugledne osebnosti iz Italije in Nemčije ter veliko število časnikaarjev.

Eskaadra je odplula iz neapeljskega pristanišča tesno povezana, pred njo pa je odplulo brodovje najmodernejših trpedov. Sredi eskaadre sta dve križarki »Cavour« in »Cesare«. Nad ladjami krožijo vodna letala. Na krovih vseh ladij vihrajo italijanske in nemške zastave.

Kako je Rim sprejel Hitlerja

(Od našega posebnega poročevalca.)

Niso še velikonočni romarji zapustili papeškega Rima, že se je začel valiti tok nemških in italijanskih »romarjev« v fašistični Rim, da prisostvujejo slavnostim ob obisku Hitlerja.

Kakšne so bile priprave na ta dogodek, o tem je »Slovenec« že pisal. Veličastni dekoraciji, iluminacij in vsega, kar ti dve osrednji kategoriji slavnostne preobleke rimskega mesta za Hitlerjeve rimske dneve dopolnjuje, pa mu pisec teh vrst ne zna najti primerljivih označb, je v vsej polnosti prvič prišla do izraza v nedeljo, 1. maja zvečer, ko so bile razvite vse zastave, prižgane vse luči, reflektorji, plinski ognji v starih rimskih žarah, ki so jim vzeli model iz vatikanskih muzejev, kjer jih hranijo, — in še vse drugo: vrste in podvrste uniform s slavnostnimi obšitki, nadšitki, obložami in podlogami, tako da smo »mi« družice, obšnavnadi zemljani brez stvari, ki bi utegnile sliči uniformi, znakom, odlikovanjem itd. — prišli ob vso veljavo in respekt.

Od Velike noči, torej, se Rim ni oddahnil: promet kot v razbrskanem mraveljskem kupu, hrup, do koder ti ušesa love, dnevniki nenehoma s kilopiskimi naslovi in donečimi epopejami.

Pravijo, da se je prebivalstvo Rima v teh dneh za mnogo več kot podvojilo. In bo menda res tako: več kilometrska pot, po kateri je sinoči

Politični posveti ob obisku

Rim, 5. maja. AA. »Gazeta del Popolo« piše, da ima Hitlerjev obisk na vsak način velik političen pomen. To je treba poudariti posebno zaradi tega, piše omenjeni list, ker so po Mussolinijevem obisku v Rimu nastopili nekateri važni dogodki, predvsem dva, ki bi utegnili nepovoljno učinkovati na odnose med nemškim rajhom in Italijo. Priljučitev Avstrije k Nemčiji in angleško italijanski sporazum. V resnici pa se glede odnosov med Italijo in Nemčijo ni ničesar spremenilo. Oba naroda sta te dogodke sankcionirala. Italijansko-angleški sporazum se tudi v nobenem primeru ne more smatrati, da je naperjen proti nemškemu rajhu in to iz sledečih razlogov: 1. zaradi tega, ker je Nemčija sporočila, da bo pozdravila zблиžanje med Anglijo in Italijo in 2. zato, ker se italijansko-angleški sporazum v prvi vrsti tiče Sredozemskega morja in Afrike, tam pa Nemčija neposredno ni zainteresirana. Priznanje medsebojnih interesov je bil vedno in bo tudi še v bodoče ostal naravni in bistveni del nemško-italijanskih odnosov. V pokrajinah, kjer imata Rim in Berlin posebne inte-

Proti političnim rovarjem, ki se skrivajo za gostoljubnost tujih držav

Naše bravce smo sproti obveščali, kako je potekal svojevrsten škandal v sodobnem časnikarstvu, ki je sicer ugledna francoska revija »L'Europe Nouvelle« izpod peresa urednika Pertinaxa objavila članek »Kako Italija ravna z Jugoslavijo« in ga pripisala italijanskemu poluradnemu dnevniku »Giornale d'Italia«, češ da je od tam ponatisnjen. Pozneje pa se je izkazalo, da italijanski dnevnik nikoli ni objavil takega članka in »L'Europe Nouvelle« se je opravičila in razložila, kako je do tega članka na njenih straneh prišlo; v opravičilo pravi, da ga je ponatisnila iz nekega letaka, ki ga je v inozemstvu razširila opozicija proti sedanji vladi. Na vse to pravi večerajšnja »Samouprava«:

»To opravičevanje najbolje in najbolj očitno kaže, kakšne metode so v veljavi v raznih uredništvih, ki baže kaj dajo nase. Iz blazneje revije »L'Europe Nouvelle« moremo sklepati dvojce: 1. da morajo francoski listi bolj kritično paziti na material, ki ga prejemaajo z Balkana sploh, 2. da mora Francija enkrat za vselej spoznati, da v njeni sredi še danes žive gotovi naši ljudje, ki so proti vsemu in vsakomur opozicijsko razpoloženi in ki pogostokrat zlorabljajo francosko gostoljubnost.

Po španskih bojiščih Pred novo Francovo ofenzivo

Salamanca, 5. maja. AA. (DNB.) Nacionalistično poročilo pravi, da so nacionalistične čete v odseku pri Castellonu nadaljevale s prodiranjem, dasi je bilo vreme slabo. Zasedle so cesto, ki vodi iz Alcala de Chisbert v Cuevas de Vinroma. Sovražnik se je močno upiral in so nacionalisti tri vrste strelskih jarkov zavzeli z naskokom na nož. Na teruelski fronti ni bilo nič posebnega. Med

vodje Hitlerja, v drugem italijanski prestolonaslednik Umberto, z nemškim zunanjim ministrom v. Ribbentropom, v tretjem italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški poslanik v. Mackensen, za njimi pa dr. Gëbbels ter še nekatere druge odlične osebnosti Hitlerjevega spremstva ter številni visoki funkcionarji.

Mussolini je prisel v Neapelj danes dopoldne z letalom. Tudi današnje svečanosti bodo prinašale vse italijanske radijske postaje.

Zunaj na odprtem morju se je ta skupina ladij srečala z drugo skupino, ki je priplula od nekega drugega. To drugo skupino tvori 24 križark. Poleg tega je še 90 podmornic.

Kmalu zatem, ko je odplula prva skupina italijanskih vojnih ladij iz neapeljskega pristanišča je tudi že začela z vajami. Uprizorjen je bil napad podmornic na dve veliki trgovski ladji. Ta prva vaja je sijajno uspela in se je takoj zatem pričela druga, ki je obstojala v namišljenem napadu štirih oddelkov torpedov na isti dve ladji. Ladje, ki napadajo, štiti gosta umetna megla. Nato sledi najbolj zanimiva točka teh pomorskih vaj. Gotovo število križark in torpedov začne obšipavati s topniškim in strojniškim ognjem ladjo San Marko, ki služi za tarčo. Na krovu ni videti nikjer žive duše. V pomoč ladji San Marko prihitijo zatem križarke in številna vodna letala, ki varujejo omenjeno ladjo z gosto megljo.

Današnji popoldanski spored je bil končan s srečanjem dveh oddelkov vojnih ladij s podmornicami.

Kako je Rim sprejel Hitlerja

(Od našega posebnega poročevalca.)

zdrsel kraljevski sprevoz od ostijskega kolodvora do Kvirinala, je bila ob obeh straneh in v vseh prečnih pritokih zacementirana z zidom, ki so mu dala grobi material človeška telesa, omet pa na vsaki strani po dve streljni vrsti vajokov s čeladami, za njimi vrsta izmenoma postrojenih karabinjerjev in miličnikov, ki so kraljevskim kočijam kazali hrbe in so gledali črni trak, sešit iz v krojenih članov stranke, ki so za leseno pregrado ločili zalito človeško maso od vajokov, karabinjerjev in miličnikov.

Prva vrsta ljudi je bila od proste kraljevske ceste odmaknjena za 6–8 metrov, v širini katerih so bile razpoteegnene štiri plasti izolatorjeve, ki so nekoliko zastirali prost razgled.

Ko se je kraljevski sprevoz kočij premikal med tema dvema zidoma, po eno uro prej s posebnim rumeno-rdečastim peskom posuti kraljevski česti, si mogel iz vika in krika razločiti tudi izraze začudenja: kje je Duce? Ker je Hitler drznil poglavar in predsednik vlade obenem, se je vozil z italijanskim kraljem in etiopskim cesarjem; in ker je Mussoliniju manjkalo spremljevalce vzporedne hierarhične stopnje, je iz kraljevskega sprevoza trinajstih kočij izostal in se je kmalu po pomiku sprevoza izpred ostijskega kolodvora odpeljal z avtom v Beneško palačo.

rese, kakor n. pr. v Podonavju in na Balkanskem polotoku, bosta Nemčija in Italija politično in gospodarsko delali v popolnem sporazumu. Trdnost ost Berlin-Rim je zgrajena ravno na obrambi skupnih idealov proti neredom in proti boljševizmu z ene strani, na drugi strani pa na krepki skupni volji, da se ohrani evropska civilizacija in svetovni mir.

London, 5. maja. b. Jutranji londonski listi poročajo iz Rima, da so bili večerajšnji razgovori med Hitlerjem in Mussolinijem izpolnjeni samo z nemškimi kolonialnimi zahtevami in češkoslovaškim problemom. Razgovori o teh vprašanjih so trajali 80 minut.

Rim, 5. maja. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča, da so se med prvim sestankom med Hitlerjem in Mussolinijem sestali tudi voditelji obeh generalnih štabov. Po vesteh iz dobro poučenih krogov sedaj ne bo obnovljen nikak nov vojni sporazum, pač pa bosta obe stranki izrazili željo, naj se vojaško sodelovanje nadaljuje in to v vseh smereh v zvezi z narodno obrambo.

gostoljubnost. Francija bo morala končno v svojem lastnem interesu popraviti to svoje dvojno, večkrat preveč plemenito gostoljubje.

Kar se pa nas samih tiče, bi bilo zelo koristno, če bi vzeli za zgled nek primer iz Romunije. Po novem romunskem zakonodavstvu se morajo ljudje, ki v inozemstvu napadajo režim svoje države in pri tem preokrajajo meje dostojnosti in sploh državnega interesa zagovarjati po zakonu o zaščiti države: izgube imovine in državljanstva. Take zakone bi bilo treba vpeljati tudi pri nas, da bi se prekinilo tiste neverjetno spletkarjenje gotovih osebnosti, ki se skrivajo po inozemstvu in prenašajo laži, obrekovanja, žalitve najnižje vrste proti svoji lastni državi.

Časi so taki, da tudi naša država do svojih izdajalcev ne more biti sentimentalna, pa naj ti žive v državi ali v inozemstvu. Če gre za vrhove državne in nacionalne interese, sentimentalni razlogi padejo. Zato zahtevamo od vlade, da napravi konec nemogočim »tradicijam«, po kateri sicer vsak Jugoslovanc odgovarja za tisto, kar je objavil v državi, ne odgovarja pa za tisto, kar je objavil v inozemstvu.

večerajšnjimi jetniki je tudi poveljnik sovražne brigade. Južno od Morele so zapodili sovražnika s postojank ob cesti, ki vodi v Portelo.

Burgos, 5. maja. AA. Reuter: Kakor se tukaj govori, bodo čez nekaj dni nacionalisti dobili povelje za splošni napad na sovražnika. Bitka bo splošna, ker se je izvedelo, da se republikanske čete zbirajo v smeri proti postojankam nacionalistov. Republikanci zbirajo v teh odsekih šestdeset brigad.

Sovjetska Spani a si želi premirja

Zeneva, 5. maja. AA. (DNB.) V krogih Zveze narodov se je moglo zvedeti, da je vlada sovjetske Spanije poslala prošnjo Boliviji, da naj na prihodnjem zasedanju sveta ZN predlaga premirje med obema strankama v Spaniji. Bolivajska vlada je izjavila, da bo ugodila tej prošnji.

Dosedaj še ni bilo mogoče dobiti uradnega potrdila teh vesti, vendar se v Zenevi širi prepričanje, da oblastniki v Barceloni smatrajo to zasedanje sveta Zveze narodov za zadnjo diplomatsko akcijo v njihovo korist.

Nemiri v Barceloni

London, 5. maja. AA. DNB.: Po vesteh iz Barcelone je tamkaj prišlo do krvavega obračunavanja med policijo in enim delom meščanstva. Štirje meščani so bili ubiti, dva redarja pa sta ranjena. Skupina meščanov je skušala napasti policijski komisariat v središču mesta.

Zavoženo gospodarstvo — žalostna zapuščina ljudske fronte Daladier rešuje frank

Pariz, 5. maja. Francija, ki je po krivdi pogubonosnega režima Leona Bluma dve leti kršila zakone zdravega gospodarstva, tako da bo morala plačati 40 milijard primanjkljaja v državnem proračunu, bo sedaj primorana, da napne vse svoje sile, brez katerih ni rešitve francoskega gospodarstva in blagostanja. Dve leti je demagogija režima ljudske fronte opirala svojo politiko na sladko brezdelje, ki je dovoljevalo dva dni počitka na teden, medtem ko je ostale dni delo znašalo osem ur brez prevelikega napora. Danes pa so tudi najbolj pravoverni sindikalisti soglasni, da bo treba tedenski delovnik zopet zvišati, se pa bojijo množice, kateri bodo morali to z največjim trudom dopovedati. Listi pravijo, da je prišla za Francijo ura pokore, ko bo morala plačati grehe ljudske fronte proti zdravi pameti, proti pravilno pojmovani svobodi in proti potrebi pridnega dela.

Vlada g. Daladiera je objavila v uradnem listu 3. t. m. nekatere dekrete na podlagi polnomočij, ki jih je dobila od parlamenta. Ti dekreti zvišajo vse direktne in indirektno davke za 8%, glede zvišanja carin pa bodo odredbe izšle pozneje. Parižani pa so dobili še drug nezaželen dar v obliki 50% zvišanja hišnega davka. Kljub temu pa bo še vedno ostalo 36 milijard frankov, ki so potrebne za narodno obrambo, nepokritih. V to svrhu bo na vsak način treba najeti notranje posojilo, kateremu se je vlada prvotno hotela izogniti. Znatno važnost pa polaga vlada na zvišanje produkcije in je, oziroma bo še izdala tozadevne nove dekrete. Država bo pospešila turistično, olajšala nove zgradbe in podpirala industrijo s posojili.

1 funt je 175 — 180 frankov

Pariz, 5. maja. b. Komentarji jutranjega pariškega tiska o novem stabilizacijskem tečaju francoskega franka so zelo različni, soglasne pa zvenijo zahteve, da se mora stabilizacija izvesti na sedanjem tečaju. Verjetno je, da bo končni tečaj franka nekoliko nad tem tečajem. Novi paritetni tečaj je določen med 175 in 180 frankov za en angleški funt sterling. Zakonska stabilizacija se bo izvedla pozneje. V francoskih krogih pričakujejo povratek kapitala, ki je pobegnil v inozemstvo. Ta kapital cenijo na 165 milijard frankov. Razen tega bo prišlo v kreditni obtok še nadaljnjih 60 milijard frankov, ki jih teavzirajo v Franciji. Po mnenju vlade ne bo imela nova valutna operacija nobenih posledic na višino življenjskega standarda. V zvezi s tem trdijo, da je od prve devalvacije v septembru leta 1936 tečaj franka padel za 110 odstotkov, cene pa so se zvišale samo za 33%. Prav tako pričakujejo tudi emisijo narodno-obrambena posojila. Vlade ukrepe je javnost sprejela zelo ugodno. Rezervirana je le skrajna levica.

V izjavi ki jo je francoski finančni minister Marchandau dal tisku, je omenil tudi vračanje kapitala. V toku današnjega dopoldneva je vrnjeni kapital dosegel 4 milijarde.

Ob 11.45 je notiral funt sterling 178,90, dolar pa 35,81.

Minister Miletič v Nemčiji

Berlin, 5. maja. AA. DNB.: Minister dr. Miletič je bil gost nemške vojne mornarice v Kielu. Na jahti »Nixe« je minister dr. Miletič odšel pred spomenik padlim mornarjem ob Labi in je nato obiskal poveljnika baltskega brodograditeljskega Albrehta. V spremstvu odličnih osebnosti narodnosocialistične stranke je Miletič obiskal sedež hitlerjevske mladine. Dr. Miletič se je toplo zahvalil za sprejem in nato odpotoval v Hamburg.

Rektor ljubljanske univerze v Beogradu

Belgrad, 5. maja. m. V Belgradu sta dospela rektor ljubljanske vseučilišča g. dr. Kušej in dekan tehnične fakultete g. dr. Gosar. V zadevah ljubljanskega vseučilišča sta posredovala na merodajnih mestih. Med drugimi ju je sprejel tudi g. minister dr. Korošec v kabinetu zunanjega ministrstva.

„Jurjevanje“ v Belgradu

Belgrad, 5. maja. m. Na jutrišnji pravoslavni praznik Djurdjev dan bo počivalo delo v vseh tukajšnjih uradih. Jutri bo imelo običajne slave več narodno-obrambnih društev. Za svojo slavo si je jutrišnji dan na zadnjem kongresu izbrala tudi Jugoslovanska delavska zveza (Jugoraz). Od ministrov bosta imela jutri slavo prosvetni minister Dimitrij Magarašević in minister brez portfelja inž. Voja Djordjevič.

Dopusti za Euharistični kongres v Budimpešti

Belgrad, 5. maja. AA. Zaradi euharističnega kongresa, ki bo v Budimpešti od 25. do 29. maja, je zastopnik ministrskega predsednika in zunanjega ministra notranji minister dr. Anton Korošec odobril dopust od 25. do 31. maja vsem državnim uradnikom, ki se žele udeležiti tega kongresa.

Znižane voznine

Belgrad, 5. maja. AA. Polovična voznina je dovoljena tekmovalcem in ostalim, ki se bodo udeležili tekm za državno prvenstvo v lahki atletiki v Ljubljani od 18. do 21. avgusta. To vozna olajšava velja od 12. do 24. avgusta 1938.

Požar v Zalogu pri Ljubljani

Zalog, 5. maja. Nocoj ob 10 je izbruhnil požar pri posestniku Burkelcu, po domače Mlekarcu. Požar se je razširil na stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Gasit so prihiteli tri gasilske čete, in sicer iz Zaloge, Kašja in Most. Domačini so se v zadnjem hipu rešili živino, dočim bo pohištvo in gospodarsko orodje najbrž uničil požar. Pri gašenju se je domači fant hudo opekel in so ga prenesli k sosedu.

Ob času, ko to poročamo (ob pol 11) se požar nevdržno širi naprej, ker so hiše krite s slamo. Ni veliko upanja, da bi bilo mogoče požar omejiti. Kako je požar nastal, nihče ne ve.

Pariz, 5. maja. AA. (DNB.) Včeraj je bil v navzočnosti ministra za delo podpisan novi kolektivni sporazum v kovinski industriji. Sporazum velja od 2. maja naprej.

Dolar ostane

Washington, 5. maja. b. Zaradi devalvacije francoskega franka je finančni minister Morgenthau izjavil, da trojni sporazum med Francijo, Anglijo in Ameriko ostane še naprej v veljavi med temi državami. V tem oziru ima Francija tudi določene obveznosti. Minister Morgenthau je odločno demantiral vesti, da bo devalviran tudi dolar v razmerju devalvacije francoskega franka.

Bern, 5. maja. AA. (Havas) Švicarska telegrafna agencija poroča: V zvezi z vestmi o devalvaciji franc. franka se z merodajnega mesta doznava, da Švica v nobenem primeru ne bo sledila Franciji.

Maihna povodeni v Benetkah

Benetke, 5. maja. AA. (DNB.) Tu je počila glavna vodovodna cev, zaradi česar so bili poplavljeni nekateri hodniki. Voda je povzročila nekaj škode tudi po nekaterih delavniceh in trgovinah. Ta dogodek je v Benetkah zbudil precej razburjenja.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. maja. m. V Belgradu se mudita podpredsednik kluba železnikarjev JRZ g. Ponikvar in tajnik g. Cimperman, ki sta posredovala v prometnem ministristvu za kredite in za pomnožitev stalnega osebja v prometni in strojni službi ter za kredite za gradbeno službo za sezonska dela, ki jih je potrebno izvršiti na progh ljubljanskega železniškega ravnateljstva. Dopoldne ju je sprejel g. minister dr. Krek, popoldne pa ju je sprejel tudi notranji minister g. dr. Korošec.

Belgrad, 5. maja. m. V stanovanju vodje radikalnih nezadovoljencev Miše Trifunovića so se danes dopoldne zopet sestali na običajne razgovore člani tako imenovanega delovnega odbora združene opozicije. Sestanka se je udeležil poleg Miše Trifunovića še vodja bivših zemljoradnikov Joca Jovanović z dr. Gavrilovičem, od bivših demokratov sta bila navzoča Božidar Vlajić in Grol, od radikalnih nezadovoljencev pa dr. Ninčič in Krsta Miletič. Na sestanku so imeli običajne politične razgovore ob črni kavi.

Belgrad, 5. maja. m. Prosvetni minister je na podlagi čl. 2 pravilnika o polaganju državnih strokovnih izpitov uradniških pripravnikov v resoru prosvetnega ministristva imenoval izpisevalno komisijo za polaganje državnega strokovnega izpita administrativnega osebja prosvetnega ministristva in vseh ustanov, ki spadajo pod to ministristvo, za razdobje od 1. januarja 1938 do 1. januarja 1939. Za predsednika izpisevalne komisije je imenoval Dušan Jakšić, načelnik splošnega oddelka prosvetnega ministristva.

Belgrad, 5. maja. m. Jugoslovanski zadržarji, ki so bili povabljeni v goste k poljskim združenjem na Poljsko, se bodo temu vabilu odzvali jeseni in ne v mesecu maju, kakor je bilo dogovorjeno.

Prešernovo rojstno hišo odkupili slovenski šolarji

Na spodbudo posebnega kulturnega odbora za odkupitev Prešernove rojstne hiše ter ob podpori g. bana in prosvetnega oddelka dravske banovine, je akcija nabiranja doneskov med slovensko šolsko mladino imela popoln uspeh. Zdaj je šolska zbirka zaključena in je dala 150.017 din, kar je vse lepo zabeleženo in bo seznan javnosti na razpolago v Prešernovi rojstni hiši, ki je tako že odkupljena. Lepo je, da odbor trdno stoji na stališču, da mora biti tudi nova hiša, ki jo bo odbor postavil dose-danji lastnici s številno družino, odločno v narodnem slogu, ki je tako lep in značilen za naše

vzorno kmečko posestvo v slogu časa, v katerem se je Prešeren rodil. Prenovljena Prešernova rojstna hiša ne bo pravi Prešernov muzej, kakor se misli, kjer naj bi bilo spravljeno vse, kar je ostalo po velikem pesniku, tako njegovi rokopisi, postelja, na kateri je umrl itd., temveč Prešernova rojstna hiša naj bo samo poveljavna s tem, da bo za vse večne čase obdržala podobo slovenskega kmečkega doma iz leta 1800, iz časa Prešernovega rojstva. V njej pa bo vse, kar je ob Prešernovem rojstvu v njej bilo: našla se je zibelka Prešernova, ohranjen je križ, stara skrinja, žličnik, škaf itd. Kar pa manjka, se bo nadomestilo z novimi nadomestki v slogu tistega časa. Tako bo g. Kovačič, tovarnar za peči na Viču, brezplačno zgradil starinsko slovenske peči, g. Zadnikar iz Kamnika je podaril pet srebrnih poljarjev iz tega časa. Tudi drugi denar iz tega časa dobimo. Treba bo napraviti nove mize, strop, odstraniti poznejše prezidave, popraviti streho in oسترje, sploh: vso hišo spraviti v najboljšo stanje ter jo lično in skrbno v duhu dobe napolniti s pohištvo in značilnimi slovenskimi domačimi rekviziti. Prešernov dom bo slovenska hiša iz preteklosti v vsej pristnosti sloga, s Prešernovim portretom in njegovimi deli in z deli o njem v vseh jezikih. V veži bo dal sedanjí župnik iz Tržica, zadnji možki petomec Prešernove sestre, poročene Vovk, vzdati spominsko ploščo z imeni vseh odličnih slovenskih mož, ki so izšli iz te hiše (kakih 30!). Tako ne bo ta hiša samo spomenik Prešernu, temveč tudi slovenski kmečki hiši: ob Gregorčičevem slavospevu nanjo nova hvalnica! Tako bi bil spomladí leta 1939 »Prešernov dom« že odprt za obiske, če — bo dovolj sredstev.

Zato se sedaj odbor obrača na slovenske zasebnike, naj oni okrase Prešernov dom, ki ga je odkupila šolska mladina. Se malo bo treba žrtvovati, pa bo akcija popolnoma uspešna. Koliko moralne moči slovenstva se je izkazalo ob tej akciji: zlasti izza meja naše ožje domovine: v Pragi je nabralo društvo slovenskih visokošolcev 700 din, Slovenci v Banjaluki po pisateljici Mari Husovi 510 din, društvo slovenskih izobražencev v Parizu 195 din, jugoslovanski akademiki na Dunaju 170 din. Neka Breznikanka, poročena z Angležem v Ameriki, je poslala 2 dolarja. Tudi v Ljubljani! Nekaj smo jih že imenovali v prejšnjih poročilih, imenujemo naj še slovenske igralce (500 din), uslužbenke KIE v Zirovnici 313 din! Ganljivo je, če piše gđ. L. O., pošiljajoč 650 din: »Pri meni malo pomaga globoko v žep seči, a za Prešernov dom se hočem za dva meseca odreči kinu! Vse to so svetli zgledi slovenske narodne in kulturne zavednosti.

Obračamo se zdaj na zasebnike, da po svojih tudi skromnih močeh žrtvujejo še malo za lepo narodno idejo. Zato je odbor naproti dve knjigarni v Ljubljani, Novo založbo in Tiskovno zadrugo, da sprejmeta vsak dar za Prešernov dom proti potrdilu darovalca. Kdor pa hoče sam poslati svoj dar, dobi tam tudi položnice za Dravsko banovinsko hranilnico. Vsak, tudi najmanjši dar bo hvaležno sprejet.

Komisija za odkup Prešernove hiše in zidavo nove na Vrbi pred cerkvijo sv. Marka

gorenjske grunte. Načrte za novo hišo, katere re-produkcijo je »Slovenec« že objavil, je napravil po naročilu banovine tehnik g. Kuglič in ga je komisija odobrila že 4. aprila t. l., v kateri so bili od odbora prof. Kidrič, pisatelj Finžgar in pesnik Zupančič, kot zastopnik nadoletnih otrok sodni svetnik V. Bidovec, tehnik g. Kuglič, župan Finžgar in stavbenik Zupan. Delo za to novo hišo se bo začelo te dni in bo jeseni že pod streho.

Stoji torej zapisano v večno čast slovenske šolske mladine, da je odkupila Prešernovo rojstno hišo s tem, da je zgradila dose-danji lastnikom novo domačijo.

Toda, kako pa je s prenovitvijo oziroma restavracijo Prešernove domačije, Ribičevine?

Nabrani denar za to ne zadostuje. Potrebno je na vsak način še kakih 50.000 din, če hočemo, da bomo postavili Ribičevino tako, kakor mora biti:

Sreča bo Vaša!

Ne pozabite, da Vas čaka 152 bogatih nagrad, vrednih nad 100.000 din!! Ni nobenih dat-jatev! Le da ste naročnik ali kupovalec »Slovenca«, pa boste imeli pravico do nagradnega žrebanja! Ne odlašajte! Hitite kupovat »Slovenca« in izrežite rdeči žig, ki je na izvodih »Slovenca« v prodaji — ali pa postanite reden naročnik »Slovenca«.

Lepših daril, kot Vam jih nudi »Slovenec«, Vam sreča nikjer ne more dati!

LASTNIŠTVO »SLOVENCA«

Živinozdravnik - podpolkovnik Ivan Grom - 60 letnik

Vrhnika, 4. maja 1938.

V krogu svoje številne dobre krščanske družine praznuje svojo šestdesetletnico upoko-jeni živinozdravniški podpolkovnik in posestnik na Vrhniki, gospod Ivan Grom. Doma iz dobre naše p. d. Jelovčeve hiše na Stari Vrhniki, se je današnji elavljeneec iz lastne ambicije povzpел do vojaškega živinozdravnika, slu-žil v armadi vso vojno in bil kot odlično strokovnjak prevzel ob prevratu v jugoslovansko vojsko, kjer je opravljal do svoje upokojitve pred nekaj leti važne posele iz svoje stroke. Kot pristen Vrhnčan, ki je vedno rad prišel na dopust v svoj domači kraj, se je tudi sedaj naselil na Vrhniki, kjer sta postavila z ženo Reziko, tudi Starovrhnčan-ko, eebi in otrokom lepo vilo, vso obdano in ovito s cvetjem, ki ga gospod podpolkovnik kot dober botanik tako ljubi. Če bi Vrhnčani napravili plebiscit, kdo ima v vseh slojih in strujah prebivalcev največ prijateljev in najmanj sovraž-nikov, bi najbrž Grom dobil večino glasov. Saj je pa tudi vedno pripravljen pomagati, kjerkoli ra-bijo njegovo strokovno pomoč, pri čemer je že nekajkrat premalo pomislil na svoje zdravje. Tako si je pred kratkim pri svojem stanovskem delu nakopal kar nevaren šen, ki mu je pa tako lepo spet oluščil kožo z obraza, da je za svojo šeste-setletnico spet ves pomlajen med nami. Naj uča-ka še mnogo dobrega na tem svetu!

Bolniška blagajna mestnih uslužbencev

Ljubljana, 5. maja.

V sejni dvorani na magistratu je bil snoči lepo uspel občni zbor Bolniške blagajne mest-nih nameščencev, katere člani so uradniki, pod-uradniki in upokojenci. Bolniška blagajna se je morala prejšnja leta hudo boriti s finančnimi sredstvi ter je bila celo nevarnost, da ta soci-alna institucija propade. G. županu dr. J. Ad-lešiču, mestnemu svetu in Mestni hranilnici se je zahvaliti, da se je blagajna ohranila in da je bila uvedena sanacija, ki je prav povojno uspešna. Blagajna šteje sedaj 1676 zavarovancev in zavarovank. Lani je imela blagajna 897.388 dinarjev celokupnih dohodkov, izdatkov pa 703.253 din. V smislu pravil bo presežek dohod-kov nad izdatki 194.135 din odkazan raznim skladom v znesku 178.995 din, prebitek 15.179 dinarjev pa ostane v blagajni. Funkcionarji

Objavljamo, da predvajamo danes ob 18, 19.15 in 21.15 uri premiero Willy Forstove

SERENADA

Ker bo za ta prekrasni film zanimanje ogromno, priporočamo, da si vsakdo nabavi vstopnice že v predprodaji!

najnovejšo filmsko umetnino prekrasnega filma novih problemov, novih idej! Ta film, v katerem boste videli igralce:

Igo Syma, Hilda Kralj, H. Junkermann, Walter Janssen, je lepši od vseh njegovih prejšnjih nepozabnih film-skih del: »Maskarada«, »Mazurka«, »Burgtheater«, »Alotrix« itd.

Tel. 22-21 KINO UNION

Župan dr. Adlešič odpotoval v Ameriko

Ljubljana, 5. maja.

Danes je odpotoval iz Ljubljane ljubljanski me-estni župan dr. J. Adlešič v Ameriko, kjer bo pri-sostvoval slavnostni otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu ter raznim drugim prireditvam. Dr. Adlešič je s svojo soprogo odpo-toval z brzovlakom, ki gre ob 5.07 popoldne iz Ljubljane čez Trst v Genovo. Na kolodvoru se je zbralo zelo številno občinstvo, med drugim ves ob-činski svet, soproga gospoda bana ga. Natlačenova, zastopnik gospoda bana izseljenški komisar gospod Fink, okrajni glavar g. dr. Maršič, mnogo mestnega uradništva in vse uradništvo Vzemne zavaroval-nice s predsednikom gosp. Sušnikom na čelu. Bilo je navzočih tudi mnogo dam. Gospodu županu in njegovi soprogi so bili izročeni številni lepi šopki. Med občinstvom je bila tudi mati ge. županje gospa Popovičeva, ki se je ginljivo poslovila od svoje hčerke. Gospod župan je po zastopniku tiska iz-rekel se Ljubljancem svojo hvaležnost za pozor-nost ter izrazil željo po skorajšnjem evidenju. Pri odhodu vlaka je občinstvo priredilo ovacije gospo-du županu in njegovi soprogi. Z istim vlakom je odpotoval iz Ljubljane tudi g. Gorjanec, zastopnik italijanske tvrdke, ki upravlja ladjo »Rex«, s katero bo gospod župan odpotoval v Ameriko. Gospod žu-pan pa se vkrcal 1. junija v Newyorku na največjo ladjo »Normandie«, last francoske linije, s katero se vrne v Evropo.

Pri slovesu so bili navzoči tudi zastopniki Ro-kodelskega društva, Društva mojstrov in fantovskih odsekov. Rokodelsko društvo je zastopal kanonik g. Stroj.

Gospodu županu želimo prijetno potovanje v Ameriko!

V spomin ž dr. Borisu Krištofu

Po vrsti so umirali v cvetu mladih let, polni dela in idealizma: dr. Leskovic, Zaletel, Fon, Verbič, Pogačnik. Kac in zadnji med njimi Boris Krištof. Ali ni ta vrsta predolga? To niso bili ljudje, ki bi iskali visokih materialnih dobičkov, bili so ljudje, katerih neprestana skrb je bila delo za sošlovce, katerih cilj je bil isti kot cilj Arrowmitha: žrtvovati se delu, znanosti in ljil-bezni. Le žal, da je smrt te naše ugrabila dosti poprej, kot je ugrabila Arrowmitha. Ni lahko dandanes položiti devetnajst izpitov na vseučili-šču in delati potem dan za dnem, noč za nočjo v prenapolnjenih bolnišnicah za nizko plačo — zato kosi smrt med mladimi zdravniki bolj pogosto, kot bi kosila sicer. Zadnji v vrsti je bil Boris Krištof. Zadnji?... Dolgo je delal na kirurgiji v Ljubljani, po-tem je bil premeščen v Bolnišnico za duševne bo-lezni v Novem Celju, kjer ni klonil, dasi je bila samota velika, dasi ni bila skoraj nikoli kaka bol-niška postelja prazna. Njegovo ime ni bilo bučno, toda sedaj kajokaj bolniki za njim. Sestre, strež-niki in strežnice so v svojem napornem delu pri-sluhale: »Smrt? Dr. Boris mrtev?« in je ure dolgo onemela vsaka beseda in nato je Zakletí grad Novo Celje, v senci angela smrti zajokal. Dr. Boris ne bo več hodil po njegovih hodnikih od bolnika do bolnika in izmenjal z vsakim pri-jazne besede in lajšal bolečine tistim, ki tudi te-lešno trpe, ne bo več reševal zdravia razboljenih dušam. Ko je odpeljal mrliški voz njegovo trup-lo skozi gaj izpred gradu, je skozi okna strmelo stotero nemih, mračnih oči za njim. Zajokala je mlada žena; štiriletna hčerka Tajka pa je vpra-šala, ali peljejo očeta v Ljubljano v bolnišnico. Misli-la je, da je oče bolan. Ni bil več bolan, umrl je ob tistih, ki jih je zdravil sam.

Ni poznal počitka in miru. Naj bi našel mir vsaj onkraj groba!

Ni poznal počitka in miru. Naj bi našel mir vsaj onkraj groba!

Dovozne ceste v Maribor so potrebne popravila

Zadnje dolgotrajno deževje je Mariborčanom in okoličanom zopet dalo prav močno občutiti, da z našimi cestami ni vse v redu in da bo treba v tem oziru še mnogo storiti, da bo zadosteno vsem potrebam po modernih in urejenih cestah.

Vsak vesten opazovalec bo moral priznati, da se je v mestu samem za ureditev cest in ulic že mnogo storilo, čeprav še ni vse tako, kakor bi bilo želeli, kar pa ne gre morda na račun malomar-nosti ali brezbrčnosti odgovornih mestnih činil-teljev, marveč je to treba pripisovati dejstvu, da je Maribor v novo državo prinesel slabo cestno dediščino, ki je bila potrebna temeljitega zboljša-nja. To pa je bilo zvezano z velikimi stroški, ki

jih v času gospodarskih kriz ni bilo vedno mo-goče oskrbeti iz rednih davščin. Temu se je pri-družilo še neurejeno vprašanje mestnega kaldr-minskega fonda, ki je bil zaprt vse dotlej, dokler ni bilo pod sedanjo občinsko upravo urejeno vprašanje vojašnice, kar je onemogočilo gradnjo nove carinarnice, s katere graditvijo je v nelodljivi zvezi kaldrminskega fonda, iz katerega more občina črpati redne dohodke za vzdrževanje mestnih cest, ki vodijo k carinarnici. Ker je sedaj vse komplek-sih vprašanj urejen, so občini zagotovljeni stalni dohodki, ki bodo omogočili končno ureditev ob-činskih, predvsem dovoznih cest.

Posebno vprašanje pa tvorijo dovozne ceste iz mariborske okolice v mesto, ki jih mora oskr-bovati banovina odnosno cestni odbor. To so Ko-roška cesta, Ruška cesta in Pobreška cesta.

Po Ruški in Pobreški cesti se steka v Maribor ogromen del vsega prometa z desnega dravskega brega in je zato obe cesti smatrati za najbolj obremenjeni cesti tistega dela desnega dravskega brega, ki s svojim dnevnim prometom gravitira k Mariboru. Poleg tega je Pobreška cesta dan na dan obremenjena s prometom, ki ga pritegne nase radi številnih pogrebov pokopanih na Pobrežju.

Od mariborske mestne občine, ki žrtvuje ve-like vsote za izboljšanje cest in ulic, ki spadajo v njeno območje, ni mogoče zahtevati, da bi sama s svojimi sredstvi uredila še ti dve cesti, ki jih mora oskrbovati banovina oziroma cestni odbor, ki mu je pa vzel velik del iniciative in sredstev, ki jih nabere s svojimi cestnimi dokladami. Znano je, da plača mariborsko mesto na cestnih dokla-dah letno poldrug milijon dinarjev, od tega de-narja pa je prišla nazaj za ureditev cest v Mari-boru in njegovi okolici le vsota, ki jo je banovina pri-sepevala za ureditev Koroške ceste. Vsakdo bo priznal, da ima banovina toliko dolžnosti do svo-jih cest, da jih z razpoložljivimi sredstvi ne more naenkrat izvršiti. Ker pa dobi iz Maribora preko cestnih doklad letno velike vsote, bo morala pač enkrat žrtvovati tudi potreben denar za ureditev mariborskih dovoznih cest, saj bo s tem zado-vo-ljila ne le mariborske meščane, marveč tudi šte-vilno okoliško prebivalstvo, pred tujci pa dvignila naš ugled, ki je zaradi zanemarjenosti naših cest na skrajno nizki višini.

Gasilska proslava v Škofji Loki

V nedeljo, 8. maja, bo velika svečanost gasilcev v Škofji Loki. Ta dan bodo namreč blagoslovili svoj prapor, delo tvrdke »Naša sloga« v Ljubljani. Kumoval bo novemu praporu g. ban dr. M. Natlačen, kumica pa bo gospa Minka Zihel, škofjeloska mati županja. Po sveti maši na glavnem trgu bo razdelitev odlikovanj, kajti 120 gasilcev si je zaslužilo odlike. Popoldne bo na glavnem trgu tombola v korist reševalnega avtomobila. Prava senzacija bodo glavni dobitki, kakršni se niso bili v Loki: 1 motor, vreden 6000 din, ter 30 koles! Vsak si jih lahko ogleda razstavljen pred trgovino Kašman. V nedeljo pa naj poiščijo svojo srečo. Toda priti bo moral v Loko, kamor vse najtopleje vabimo

Kaj pravite?

Kulturni referenti pri dnevnih sočasih rezeži: napisati morajo kritiko o tej ali oni knjigi, pregledati kakšno brošuro in zato jim moramo seneca oporiniti kakšno poročilo. Gospod B. B. si je staval sedaj nalogo, da s pomočjo »Jutra« spravi v celostnega senecarja g. Janeza Pucelja, v slovenskem literarnem svetu znanega Franceta Ferčova, ki je pravkar izdal zbirko svojih spisov iz Velikih Lašč pod imenom »Vesela pisarija«, na častno mesto v slovenski literarni zgodovini. Gospod B. B. pa bo najbrž še moral pisati čitljivejši g. Janeza Pucelja, in če ga je večer obdelal v »Jutra« z literarne strani, ga bo moral dopolniti še z drugih polj, na katerih se je g. Janez Pucelj udeleževal, to je predvsem v politiki (šestinski proces je na primer zelo primerno poglavje), dalje bo moral opisati tisti veličastni shod v Dolu pri Ljubljani, kakor je poročalo »Jutra«, na katerem je g. Janez Pucelj poslušal samo 181 najetih agitatorjev iz vsakega Posavja, in še nekaj takega političnega drobiža bo moral omeniti. Zasluge g. Janeza Pucelja na mešarskem polju nam niso podrobneje znane in gospodu B. B. ne moremo postreči s strokovnimi podatki. Ugotovili smo le, da je g. France Ferčou ali g. Janez Pucelj tudi sijajen reporter za »Jutra«, saj je šel meseca julija 1937 v Pariz na svetovno razstavo in je pač po svoji dolžnosti in po svojih izkušnjah v tem središču evropske kulture ugotovil neznatno novico, da je tam goveje meso popolnoma za nič, telečje pa izeritno.

Te zanimive ugotovitve g. Janeza Pucelja smo morali pač ponatisniti, toda g. Janez Pucelj je bil zaradi tega strašno huda na nas. Gospod B. B. se je sedaj potrudil, da gospoda senecarja položi in ugotovi odlične lastnosti podpredsednika JNS na literarnem polju. Pravi, da je to, kar smo mi o njem napisali, prava nasprotna Puceljeve diktije in njegove »tope legavosti«. Gospod B. B. je najbrž prebral samo uvod, o katerem moramo reči, da je edini duhoviti odstavek v vsaj knjigi, ki pa je ponatisnjen iz »Slovenca«. Za originalno Puceljevo diktijo »šegavost« bomo pa navedli nekaj duhovitosti, ki so znane za vsa knjiga, ki pa so najbolj zgodene na strani 114: »Kdor se s farji brati, nima s tim orlati« — »Če ti far sede na škric, škric održi pa zbeži« — »Oficirja ne v hišo, če ni vojske; farja pa le za zadnjo uro« — »Farica za deset coprnica« V smislu teh rečenic je vsa diktija gospoda senecarja Pucelja, ko posluša, kaj klepetave tenke pripovedujejo o tem, kaj so jim gospod povedali v spovednici, se zna nad »klerikalnim« gostilnam v svojem rojstnem kraju in obira božje poti ter farčarje in razodeva s tem svojo globino svojega svetovnega nazora in »duhovitosti«. In tako se njegova »Vesela pisarija« dostojno učenja med njegove govore v belgradskem parlamentu, h katerim je »Slovenec« tudi pripravljen napisati uvod, ako jih hoče gospod senecar Pucelj izdati, da bo vsaj nekaj dela v njih...

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekem jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo odpravlja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Koledar

Petek, 6. maja: Janez Evangelist pred Lateralnimi vrati; Judita. Prvi krajec ob 22.24. — Herschel napoveduje lepo vreme.

Sobota, 7. maja: Stanislav, škof; Dujam, škof mučenec.

Noči grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Franja Telavetž roj. Slana. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujocim naše iskrene sožalje!

† V Dravljah je v 88. letu starosti umrl g. Jakob Črnivec, posestnik. Blagi rajnik je bil skrben oče in veren mož. Na »Slovenca« je bil naročen od početka do smrti. Naj v miru počiva!

† V Zirovnici je umrl dne 2. maja na večer g. Joža Črnivec, zaposlen na igrišču Golf. Pokopani je bil 5. maja ob 11 na novem pokopališču na Breznici. Družini je zguba težka, pa naj bo zanj dobiček!

† V Središču ob Dravi je nenadoma umrl posestnik g. Jože Ravšl, brat g. župnika v Cirkovcih na Dravskem polju in oče g. kaplana v St. Ilju v Slov. gorah. Pokopnik je bil dolga leta cerkveni ključar podružnične cerkve v Središču. Pogreb bo v soboto ob 8 zjutraj — Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše iskrene sožalje!

Osebnosti

— Promoviran je bil na zagrebškem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva g. Franc Zvanut iz Ljubljane. Čestitamo!

— Odvetnik g. dr. Stanko Jug je vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

— Premestitve v davčni službi. Premestjeni so: za višjega davčnega kontrolorja 6. skupine davčne uprave v Ljubljani-mesto Franc Bole, dosedaj v Ljubljani-okolica; za višjega davčnega kontrolorja 6. skupine v Novem mestu Rudolf Zeslin, dosedaj v Kranju; za davčnega kontrolorja 7. skupine davčne uprave v Ljubljani-okolica Josip Eržen, dosedaj v Ljubljani-mesto, za davčnega kontrolorja 7. skupine davčne uprave v Kočevju Stanko Vodič, dosedaj v Slov. Konjicah.

— Razrešeni so službe rezervnega častnika sanitarni stotnik I. razreda dr. Ivan Matkovič, konjenični poročnik Miran Guštin, peh. stotnik I. razr. Vlado Petrovič, peh. stotnik II. razr. Vilko Arbes, peh. podporočnik Josip Knežević, Hermengild Srdoč, Ivan Snidaršič, Franc Medija, Vinko Rožmarin, Josip Klincič in Andrej Habuš, inženirski podporočnik Mirko Arnuš in poročnik korvete Stefan Dormut.

I. jugoslovanski cestni kongres

bo v začetku junija v Ljubljani. Na njem se bodo v prisotnosti državnih oblasti in zastopnikov gospodarskih in prometnih organizacij obravnavala važna vprašanja naših cest in cestnega prometa. Pobudo za to prireditve je dalo Društvo za ceste v Ljubljani in tudi prevzelo njeno organizacijo. Pokroviteljstvo kongresa je prevzel knez namestnik dr. A. Častojed, predsednik predstavnih vlade g. dr. Milan Stojadinović. V častnem odboru je tudi g. ban dravske banovine dr. M. Natlačen in ljubljanski župan g. dr. Adlešič. 1. maja t. l. se je vršila v Belgradu seja glavne uprave Jugoslovanskega društva za ceste, na kateri se je končno določil program kongresa. Kongres se

Nepozabna
majska pesem

Beli jorgovan

Kino Matica

ob 16., 19. in 21.15 uri

bo pričel že 3. junija t. l. s predkonferenčami posameznih društev za ceste. V soboto, 4. junija, bo ob 10 popoldne ob priliki otvoritve Ljubljanskega veleseja tudi slovesna otvoritev razstave »Cesta«, ki jo priredi ljubljansko društvo za ceste. Nato bo slovesna predaja javnemu prometu moderniziranega cestnega odseka št. Vid—Jeperca. Ob 16 istega dne se vrši skupščina Jugoslovanskega društva za ceste, na kateri bodo tudi prečitani posamezni referati o važnih cestnih vprašanjih in ki obravnavajo tako gradbeni, kakor tudi finančni načrt za izgraditev in modernizacijo naše cestne mreže. V nedeljo, 5. junija, se vrši ob 10 popoldne v dvorani Trgovskega doma slovesna javna seja cestnega kongresa, na kateri bo tudi predstavnik kr. vlade podal važne izjave. Vsi zaključki kongresa bodo vsebovani v resoluciji, ki bo ob koncu seje predložena kongresu. Kongresu bodo tudi prisostvovali predstavniki društev za ceste slovenskih držav in držav Male zveze. Svečani del kongresa, zlasti govori predstavnikov vlade in g. bana, bodo prenašani po radiu.

— Promet izletniškega vlaka na Gorenjsko v nedeljo 8. maja. V nedeljo, dne 8. maja bo vozil na progi Ljubljana gl. kol.—Jesenice—Bistrica Boh. jezero odn. Jesenice—Rateče—Planica izletniški vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 6 točno, s prihodom na Jesenice ob 7.35, v Bistrico Boh. jez. ob 8.39., odn. v Rateče—Planico ob 8.39. V nasprotni smeri bo odhajal izletniški vlak iz Bistrice Boh. jez. ob 19.11, iz Rateče—Planice ob 19.14, z Jesenice ob 20.27, s prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22.12. Zato bo pa izostal na progi Jesenice—Rateče—Planica—Fusine Laghi mešani vlak, ki odhaja iz Jesenice ob 6.15.

— Razpis službenih mest. Pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani (oddelek za trgovino, obrt in industrijo — turistični referat) se razpisujejo po banovinskem proračunu službeni mesti: 1. uradniškega pripravnika VIII. položajne skupine in 2. pogodbenega oziroma honorarnega uradnika. Za prvo mesto prihajajo v poštev diplomirani pravniki, od katerih se zahteva poleg splošnih pogojev še strokovna šolska izobrazba (učni tečaj višje hotelske šole v inozemstvu, abiturientski tečaj trgovske akademije in slično) ter znanje tujih jezikov (nemščine, francosčine in event. anglesčine). Od prosilcev za mesto pogodbenega oziroma honorarnega uradnika pa se zahteva dovršena srednja ali enakovredna strokovna šola, primerna praksa v tujkoprometni službi in znanje tujih jezikov (nemščina in event. francosčina ali anglesčina). Plača po dogovoru. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili in z listinami o izpolnjevanju splošnih pogojev iz § 8 oz. 160 zakona o uradnikih, je vložiti do dne 31. maja 1938 pri občem oddelku kraljevske banke uprave.

— Sadjarsko in vrtnarsko društvo sporoča vsem podružnicam in članom, da bo občni zbor dne 8. maja t. l. ob pol 10 v Ljubljani v dvorani restavracije pri »Levu«, Gosposvetska cesta.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 99 objavljajo, da je dr. pravdnikstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 17 in 18 časopisa »Seljaški dom«, dalje št. 76—77 lista »Smo-tru slavenske politike« in letak »Poštenoj javnosti«. Tiskano v Zagrebu.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani obvešča vse učence srednjih in meščanskih šol, ki so ob začetku ali tokom letošnjega šolskega leta kupili Koenov Geografski Atlas (Senoa-Juras-Bohinc, da ima sedaj na razpolago zemljevid št. 49 Dravska banovina in sosednje pokrajine, ki v atlasu manjka. Kupci Atlasa dobe v imenovani knjigarni zemljevid brezplačno, če predložijo »Nakaznice«, ki je nalepljena v Atlasu, sicer pa stane 6 din.

— Zahtevanje v vseh biljetarnicah »Putnika« v Sloveniji spore izloča za mesec maj.

— Izseljence v Združenih državah Amerike Ivan Bukta išče v Jugoslaviji svojo sestro Ano Bukta iz občine Daruvar, ki je bila pred 15 leti v Sarajevu, od takrat pa je njeno bivališče neznan. Komur je znano sedanje bivališče Ano Bukta, naj ga sporoči Izseljenski komisariatu v Zagrebu, Palmotičeva 59.

— URE, nakit za birmo Čuden, Prešernova 1.

— Tivar obleke, moda, kakovost in cena en pojem. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

— V Gorici—Trst za 2 dni z avtom 14. maja. Vpisujemo do 7. maja. Priglasite se takoj za brezplačna navodila »Družini božjega svetca«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Nudi se nam redka prilika, da zadenele glavni dobiček nagradnega tekmovanja za Radion. Čitajte pazljivo inserat, ki bo objavljen v nedeljski številki našega časopisa.

KINO KODELJEVO

Danes in jutri ob pol 9 dva vellefilma

Schirley Temple

ČIN-ČIN

ter pevski vellefilm z Jan Kiepurom

POD SREČNO ZVEZDO

Opozarjamo, da so odslej predstave ob delavnikih ob pol 9, ob nedeljah pa ob 4, pol 6 in pol 9.

Ljubljana

V petek, dne 6. maja 1938

Gledališče

Drama: Petek, 6. maja, ob 15: »Na ledeni plošči«. Dijaška predstava. Izven. — Sobota, 7. maja: »Izpit za izveljenec. Izven. Znižane cene od 20 din navdol. — Nedelja, 8. maja: »Pokojnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navdol. — Ponedeljek, 9. maja: Zaprt. — Opera: Petek, 6. maja: Zaprt. — Sobota, 7. maja: »Trubadur«. Premiera. Premierski abonma. — Nedelja, 8. maja: »Grofica Mariea«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navdol. — Ponedeljek, 9. maja: »V kraljestvu palčkov«. Proslava Materinskega dne. Izven. Znižane cene od 30 din navdol.

Prireditve in zabave

Izredno lep glas, visoko muzikalnost, zanimivo šolo in umetniško dovršeno podajanje, vse to ima basist Franc Schiffer v svoji podari. Vse to dokazuje vsak njegov, bodisi koncertni ali operni nastop. Vsega bomo doležni v ponedeljek na njegovem koncertu v veliki Filharmonični dvorani. Pol koncert basista Schifferja bo 9. t. m., začetek ob pol 9 zvečer. Spored obsega dela domačinov in tujih avtorjev, izmed tujih so zastopani: Schubert, Brahms, Wolf in nekateri Italijani, med domačimi pa: Adamič, Ipavec, Lajovic in Pavlič. Poleg tega je še na sporedu Musorgski. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matic.

Prva produkcijska gojencev šole Glasbene Matic ljubljanske bo v ponedeljek, 9. maja ob četrti na 7 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Najprvo nastopi mladinski zbor šole Glasbene Matic pod vodstvom prof. Viktorja Sonca.

Za današnji nastop »Slovenske scene mladih« vlada veliko zanimanje med Ljubljaničani. Zato opozarjamo, da si vsi zainteresirani preskrbe vstopnice že v predprodaji, ki bo danes od 10—12 in od 15—17.

Predavanja

Skupina bojevnikov na Viču priredi danes ob 8 zvečer po šmarincah v društvenem domu na Glincah predavanje »O grozotah vojne«. Snov bodo pojasnjevali ekleptične slike. Vabljeni so vsi. — Vstopnine ni!

Sestanki

Trnovski Fantovski odsek ima drevo ob 8 v Prosvetnem domu sestanek z zanimivimi predavanjem g. Česnovarja.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartner, Moste.

Poizvedovanja

Manjša vsota denarja je bila najdena v torek na ljubljanskem trgu in se dobi na Mivki 4, Papier.

Tratni kodri

z najnovejšimi aparati
v salonu **Opus Ales.**
Kongresni trg 6

1 Pri sobotni otvoritvi letošnje protituberkulozne tedna, ki bo ob 19.30 v sejni dvorani mestnega poglavarstva, bosta poleg ljubljanskega godalnega kvarteta iz prijaznosti sodelovala tudi gospod Franc Lipah in gospa Slavka Severjeva, člana ljubljanske drame. Poleg otvoritvenega govora gospoda bana dr. Marka Natlačenca in apela podpredsednika mestne občine ljubljanske dr. Vladimirja Ravniharja, bo nudil ta večer udeležencem slavnostne otvoritve tudi umetniški užitek. Prireditve prenaša radio, zato bo priletek točno ob 19.30.

1 Karmeličanke na Selu. V nedeljo 8. maja bo v karmelski cerkvi na Selu slovesnost v čast varstvu sv. Jožefa. Ob 6.30 bo prva sv. maša; ob 8 slovesna sv. maša; ob 16 pridiga in pete liturgije. Pridite v obilnem številu počastiti sv. Jožefa! 1 Državna klasična gimnazija v Ljubljani priredi v ponedeljek, 9. maja ob 20 akademijo v Frančiškanski dvorani. Ker je spored zelo pester in bogat ter nastopajo dijaki tudi s svojimi deli, vabi zavod vse prijatelje klasične gimnazije, da obiščejo njegovo akademijo. Cene so od 20 din navdol. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri šolskem slugi Prešernu ali pa pred akademijo pri blagajni v Frančiškanski dvorani.

1 Bolgarski pevci v Ljubljani. Prvi bolgarski pevski zbor, ki je obiskal pred 5 leti Ljubljano, pride ponovno v Slovenijo koncertirati in sicer je to pevski zbor iz Plovdiva, ki ga je ustanovil Slovenec prof. Bezenšek. Prvi koncert bo imel zbor v Ljubljani in sicer v petek, dne 13. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Podrobnosti sledi.

1 Salezijanski bivši gojenci in oratorijanci prirede izlet v Stično v nedeljo 8. maja z jutranjim vlakom z odhodom ob 7.50.

1 Prosvetno društvo Ljubljana-mesto. Vse članke in članice vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo današnji šmarinca pobožnosti, ki bo drevo ob 20 v kapelici Vzajemne zavarovalnice. Govoril bo stolni kanonik g. dr. Tomaž Klinar.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Autobusna postaja v Ljubljani

Pod tem naslovom je izšel v »Slov. Narod« 2. maja t. l. članek, na katerega moram odgovoriti:

Avtobusni podjetniki, katerih proge se ste-kajo v Ljubljano, so imeli dne 23. aprila t. l. sestanek, na katerem so razpravljali o bodoči avtobusni postaji. Sestanka se je udeležil tudi zastopnik Putnika g. ravnatelj Žizek.

Samo po sebi je umevno, da se osredotoči ves promet v sredino mesta, in predlog pisca članka, da bi se avtobusna postaja postavila na Masarykovi cesti, nerazumljiv, kajti vsak potnik si želi, da čimprej in ceneje pride v sredino mesta, kjer je sedež vseh v poštev prihajajočih uradov.

Zamisel vseh avtobusnih podjetnikov je, da bi se dobil prostor v bližini kavarn Evrope, ker je tu glavno središče. Prideta v poštev dva prostora, na katerih bi se dala napraviti osrednja avtobusna postaja, ki bi odgovarjala vsem današnjim potrebam. Pisek članka se sklicuje, da se mesto širi proti Sv. Krištofu in Ježici, čemur ne oporekam, vendar pa uradi ostanejo v sredini mesta.

Zato je naš predlog in zahteva, naj bo osrednja avtobusna postaja v bližini središča. Prostor, ki prideta v poštev, sta: prvi nasproti kavarn Evrope, ki je last Kmečke posojilnice, kjer stoji sedaj garaža Ford in katera bi se z majhnimi stroški preuredila za osrednjo avtobusno postajo, v kateri bi bili tudi prostori Putnika, čakalnica, shramba za prtljago, bič, lastna delavnica za popravila in črpalka za bencin in nafto.

Vsi avtobusi, ki vozijo z Gorenjskega, bi prihajali po Celovški—Bleisovici na Tyrševo, v Trdinovo in Cigaletovo ulico. Avtobusi, ki prihajajo po Tržaški, na Bleisovico—Tyrševo—Trdinovo—Cigaletovo. Avtobusi, ki vozijo iz Vel. Lašč—Iga—Sostrega, preko Zmajskega mostu v Komensko—Tavčarjevo—Cigaletovo ulico.

Vsi avtobusi bi se vračali po istih ulicah ali cestah, kakor bi prihajali. Drugi prostor, ki pride v poštev, pa je svet za hišo g. Kneza, to je na Figovčevem dvorišču, katerega lastnik je g. Knez, ki je pripravljen sam na svoje stroške postaviti osrednjo avtobusno postajo, ter bi na ta način finančno razbremenil mestno občino ljubljansko.

Zamisel, postaviti osrednjo avtobusno postajo pred glavnim kolodvorom, je nesmiselna, ker tam obratujejo avtobusi z lokalnim prometom ter bi morali potniki hoditi celih 10 minut do središča mesta, ali pa plačati tramvajsko karto, posebno ob slabem vremenu.

Zato apeliram v imenu vseh prizadetih, naj odločujoči faktorji imajo pred oči sredino mesta in naj podpo idejo g. Kneza, ter razbremenijo mestno občino ljubljansko velikih izdatkov.

V imenu prizadetih: Magister.

Maribor

m Majniški govori v stolnici. V nedeljo, dne 8. maja: Marija Bogonositeljica (dr. A. Trstenjak); v ponedeljek, 9. maja: Krona žena (dr. A. Trstenjak); v torek, 10. maja: Jožefova najčistejša Nevesta (dr. J. Meško); v sredo, 11. maja: Devica devic (prof. I. Bogovič); v četrtek, 12. maja: Sveta noč (Fr. Kolenc); v petek, 13. maja: Mati božja (dr. I. Zagar); v soboto, 14. maja: Marijina žrtev (prof. G. Zafornik).

m Javni telovadni nastop vseh srednjih in meščanskih šol v Mariboru bo v sredo, 7. maja ob 15 na letnem telovadišču Sokola Matice (v primeru neugodnega vremena se nastop preloži, o čemer bodo učenci pravčasno obveščeni). Dostop na telovadišče je samo iz Gosposvetske ulice. — Spored: Državna himna. 1. Proste vaje učencev I. in II. razreda mešč. in sred. šole. Vaje je sestavil telovadni učitelj F. Kavčič na godbo »Hej Slovanci«. 2. Proste vaje deklice I. in II. razreda mešč. in sred. šol. Vaje je sestavila telovadna učiteljica L. Engelman, godbo je priredil telovadni učitelj M. Govekar. 3. Stafetni tek učencev viš. razr. gimn. in učiteljica. 4. Raznoterosti. Izvajajo učenci I. doške mešč. šole. 5. Proste vaje učencev IV.—VII. razr. gimn. in I.—III. letnika učiteljica. Vaje je sestavil telov. učitelj, Čestnik P., godbo prof. K. Pahor. 6. Igre. Izvajajo vse šole. 7. Proste vaje učenec višjih razredov gimn. in učiteljica. Vaje je sestavila tel. učiteljica L. Engelman, godbo je priredil tel. uč. M. Govekar.

m Vsem tovarnam in večjim obratom. Svoječasno so izrazili mariborski industrijeci željo, da bi bila v tovarnah predavanja o važnosti obrambe proti jetiki. Protituberkulozna liga v Mariboru bo dogovorno z OUZD organizirala taka predavanja po tovarnah, ki jih bodo imeli zdravniki Okr. urada in Lige. Predavanja se bodo vršila ves teden v času od 8. do 14. maja. Vsa podjetja in tovarne se naprošajo, da sporoče dan, uro in kraj predavanja na poslovalnico OUZD v Mariboru, in sicer pisмено, ustno ali telefonično na številko 21-65. Tozadavna obvestila sprejema urad še jutri (v soboto) do 12. Predavanja naj se vrše v kakem večjem prostoru delavnice neposredno pred ali po zaključku dela, da se zajame čim večja množica poslušalcev. Podjetja izven Maribora v okr. deni in levi breg naj prijavijo predavanja naravnost uradovemu zdravniku.

m Jutri zvečer premiera v gledališču. V mariborskem gledališču bo jutri zvečer premiera veličastne Smetanove opere »Dalibor«. Letos poteka 70 let od prve uprizoritve tega velikega dela ter se ob priliki tega jubileja uprizarja opera na vseh večjih svetovnih odrih.

m Polni hvale za Maribor in okolice so se včeraj zjutraj poslovili od našega gostoljubnega mesta predstavniki inozemskih tujko-prometnih ustanov. V sredo so se peljali z avtobusi na Pohorje, kjer jim je priredilo SPD v Mariborski koči kosilo. Pozdravil jih je v imenu SPD ravnatelj v p. dr. J. Tominešek. Popoldne so se vrnili s Pohorja skozi Razvanje, Radvanje, Pekre in Limbuš nazaj v Maribor, odkoder so se podali na Mariborski otok ter potem v Kamnico, kjer jim je bila v Pavešičevi gostilni prirejena za južino jugoslovanska specialiteta: prasiček na ražnju. Zvečer jim je priredil »Putnik« v Mariboru pri »Orlu« intimno večerjo. Po večerji jih je prišel še enkrat pozdravit mariborski župan dr. Juvan, ko se je vrnil od koncerta. Naravne krasote Maribora in okolice ter gostoljubni sprejem je na vse udeležence potovanja napravil najgloblji vtis.

m Dijaške Marijine kongregacije imajo v soboto, 7. t. m. ob 6 zvečer v cerkvi sv. Alojzija zadnji cerkveni sestanek v tem letu: govor, večerice, prilika za sv. spoved. V nedeljo zjutraj ob pol 7 je skupna sv. maša s sv. obhajilom. Vsi kongreganti, posebno gg. osemolci, pridite, da se zadnjič zberemo pred Marijinim oltarjem in se ji zahvalimo. Ob 11 pa je sestanek v lokalni.

m Poročila sta se: znani mariborski športnik, bančni uradnik Vladimir Venuti in gđ. Helena Vošnjak. Čestitamo!

m Obrtno gibanje. V aprilu je mestna občina izdala 15 novih obrtnih pravic, istočasno pa je bilo izbrisanih iz registra 18 do sedaj obstoječih obrti.

m Akademski kongregacija ima svoj sestanek prih. petek ob 20 v frančiškanski kapeli. Današnji sestanek odpade.

m Lahkotletsko tekmovanje SSK Maratona na igrišču SK Železnica in Tržaški cesti obeta biti v nedeljo posebno zanimivo. Začetek ob 9 popoldne. Prijavljenih je nad 40 atletov, ki bodo letos prvič pokazali rezultate tihga dela v telovadnicah v zimskem času. Klubi se opozarjajo, da lahko prijavijo tekače za enourni tek naknadno.

Gledališče

Petek, 6. maja: Zaprt. Sobota, 7. maja ob 20: »Dalibor«. Premiera. Red B.

Velenje

Ni umrl. Pretekli torek se je po Velenju razširila vest, da je na Golniku umrl naš bivši zelo priljubljeni zdravnik g. dr. I. Turin. To žalostno vest smo sporočili tudi »Slovenca«, ki jo je objavil Na veliko veselje vseh, ki poznajo g. dr. Turina, pa se je izkazalo, da je ta vest neresnična. G. dr. Turin je res na Golniku, kjer se počuti prav dobro. Želimo mu, da bi prav kmalu popolnoma okreval in zdrav dočkal skrajne meje človeškega življenja.

Trbovlje

Prireditve. Gasilci s Kleka uprizorijo v Društvenem domu v nedeljo popoldne ob 5 dramo »Begunka«. Kino Društveni dom pa bo predvajal pevski film »Ne pozabi me« s slavnim pevcom Giglijem v glavni vlogi.

Slovenj Gradec

Zveza bojevnikov priredi skupno z gasilsko organizacijo na florijansko nedeljo, dne 8. maja, v Slovenjem Gradu veliko bojevnisko zborovanje v počastitev spomina padlih vojakov slovenjegradske in okoliških župnij. Ob 10 zbiranje gasilcev, bivših bojevnikov iz svetovne vojne in onih fantov in mož, ki so v naši državi odslužili kadriški rok pred gasilskim domom in meščansko šolo. Odhod skozi mesto z dvema godbama v župnijske cerkve, kjer bo govor in sv. maša za pokojne tovariše naše okolice, katero bo daroval bivši vojni kurat in predsednik Zveze bojevnikov g. Miroslav Ratej. Po sv. maši odhod z godbo na kraj zborovanja, kjer bo tudi sklopično predavanje banovinskega inšpektorja g. Rudolfa Wagnerja o spomenikih padlih vojakov na bojnih poljanah in doma. — Fantje in možje, pridite in počastite spomin naših pokojnih tovarišev, katerih kosti počivajo tam na galskih poljanah, dobroslovesnih planotah in po drugih bojiščih. — V soboto ob 8 zvečer je predavanje in občni zbor v Dravogradu, v nedeljo pop. ob 8 pa v Mielinju. — Pripravljalni odbor.

Francoski frank na novi podlagi

Po padcu stabilizacija franka v primeri z luntom na 175 — 180

Pariz, 5. maja.

Velika senzacionalna novost današnjega dneva je bila napovedana stabilizacija francoskega franka, ki jo je enoči ob 20 sporočil po radiu ministri predsednik Daladier. Od včerajšnjega dne je določen za frank nov tečaj, ki naj obvaruje frank vseh nadaljnjih pretresov.

Predzgodovina sklepa francoske vlade v tej zadevi je kratka, toda pomembna. Predvčeršnjim se je pogajal državni tajnik ameriškega zakladnega urada Morgenthau s francoskim poslanikom v Washingtonu in finančnim atašejem angleškega poslanstva o valutnem načrtu Daladierove vlade, ki je bila predložena ameriški in angleški vladi. Včeraj zjutraj ob 8.30 se je sestal francoski ministri svet k strogo zaupni seji, na kateri je bilo sporočeno, da so dobili ministri jasno sliko o pogajanjih v Washingtonu in da se pogajanja nadaljujejo. Ze ta vest je zadostovala, da se je pojavilo na borzi naraščanje angleške funta, pa tudi drugih valut. Na borzi so čutili, da gre za odločilne odredbe valutne politike. Ob 20 zvečer je imel ministri predsednik Daladier govor v radiu, v katerem je navedel, da se je francoska vlada takoj po političnem sporazumu z angleško vlado lotila perečih gospodarskih

vprašanj, da je o gospodarskih težkočah treba povedati ljudstvu vso resnico. Produkcija se je znižala, brezposelnost raste, zunanja trgovina ne kaže potrebnih uspehov. Tako stanje ne more trajati, potrebno je najti za valuto nivo, ki je primeren bremenom države, in ki bo valuto zavaroval tako, da bi ne mogla biti izpostavljena nobenemu napadu. Zato se je Daladier odločil za znižanje valute in za stabilizacijo na zanesljivih temeljih. Ta sklep je bil storjen v sporazumu z vlado Zedinjenih držav in

Anglije, katerima se je Francija zahvalila za lojalno sodelovanje. Novi tečaj francoskega franka bo lahko zavarovan v okviru trojnega sporazuma. Tečaj, ki je bil sporočen danes, se ne bo več prekrščal. Vlagatelji bodo imeli torej v bodočnosti varnost pri svojih investicijah. Tudi državno obrambno posojilo bo temeljilo na stalnosti valute in bo nudilo popolno varnost posojila. Francoska vlada bo skrbela tudi za to, da bodo ostale zlate rezerve povsem nedotaknjene.

Frank pri nas 1:30 din

Ljubljana, 5. maja.

Včerajšnje vesti o stabilizaciji francoskega franka na nižjem nivoju so danes povzročile, da je frank še nadalje padel, in sicer se to najbolj vidi iz tega, da je angleški funt na pariški borzi danes ob 10 notiral že 178 90 (včeraj še 170, predvčeršnjim, v ponedeljek, še 165). Še pretekli teden je francoski stabilizacijski sklad držal funt na 160, toda tudi ta tečaj je bil za francoske valutne prilike previsok. Kasneje se je frank nekoliko popravil, vendar

dar neznatno. V Curihu je danes deviza Pariz beležila 12.175 (včeraj še 12.95, v ponedeljek 13.17). Na naših borzih je frank še v ponedeljek beležil (deviza) 133.03, včeraj je zdrknil že na 131.49, danes pa sploh ni bilo novice zaradi neizvestnosti. Če računamo angleški funt, kot je tečaj v zasebnem kliringu, potem bi bil na podlagi 180 frankov za 1 funt francoski frank 1.32 din. V primeri z devizo London, ki beleži na naših borzih okoli 216, bi tedaj notiral francoski frank pri nas 1.20 din.

Jugoslovanski Bata 1937

Iz računskega zaključka Jugoslovanskega Bate za 1937 poenemamo, da je lani bruto donos znatno narasel: od 153.1 na 198.24 milij. din, istočasno pa so narasli tudi izdatki radi povečane obsega poslovanja. Narasli so odpisi: od 20.2 na 26.34 milij. din, nadalje so znašali prevozniki stroški 11.74 (10.44), carine 7.35 (5.4), davki in ostale dajatve 42.9 (25.9), pogonski in poslovni izdatki 83.3 (24.6).

Bilanca sama izkazuje povečanje bilančne vsote od 163.4 na 176.2 milij. din. To povečanje je v prvi vrsti pripisovati denarju na poti, kol ga naziva Bata, ki se je povzela od 18.46 na 24.66 milij. din. Nadalje so narasle Batine rezerve od 26.6 na 36.14 milij. din. Upniki so se nekoliko zmanjšali od 56.04 na 54.33 milij. din. Med aktivni so investicije in nepremičnine povečane od 95.06 na 98.4 milij. blagovne zaloge od 62.5 na 73.0 milij. din. Čisti dobiček znaša s prenosom iz 1936 vred 5.4 (7.14), brez prenosa 4.6 (6.74) milij. din.

Stanje Narodne banke

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 30. aprila naslednje (v oklepajih razlika v primeri z stanjem dne 22. apr.): Aktivni kliringi: Italija stari rač. 21.250.752 (— 936.099) lir, novi 952.220 (— 4.324.850) lir, novi 12.003.278 (+ 4.959.200) din, Nemčija 12 milijonov 111.711 (+ 427.114) mark, Bolgarija turistični 412.280 din, Poljska 12.754.308 (— 686.024), Turčija 12.354.960 (— 171.131) din, Španija 2 milijona 852.419 (+ 1.091) pezeta.

Pasivni kliringi: Belgija 3.527.411 (— 81 ti. soč. 199) belg. Bolgarija 199.551 (+ 21.818) din, Madžarska 37.666.304 (— 1.592.864) din, Romunija 7.442.989 (— 2.077.060), Češkoslovaška 141 milijonov 877.592 (— 901.265) kron, Švica 2 milijona 791.071 (— 151.910) frankov.

Stanje naših kliringov

Izkaz Narodne banke za 30. april kaže naslednjo sliko (vse v milij. din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. april):

Aktiva: zlata v blagajnah in v inozemstvu 1.824.4 (+ 11.43), devize izven podlage 359.3 (— 19.2), menična in lombardna posojila 1.530.25 (— 66.06).

Pasiva: bankovci v obtoku 5.897.4 (+ 161.14), drž. terjatve 127.5 (+ 94.3), žiroračuni 1.455.55 (— 157.8), razni računi 1.068.4 (— 66.06), skupne obveznosti po vidu 2.649.26 (— 109.6).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.547.06 (+ 31.55), skupna podlaga s primom 2.344.34 (+ 14.7), samo zlato v podlagi s primom 2.308.04 (+ 8.5), skupno kritje 27.42 (27.42) %, od tega samo z zlatom v blagajnah 27.0 (27.06) %.

Gospodarjenje z nedoraslimi gozdovi

Banska uprava dravske banovine je izdala naredbo o gospodarjenju z nedoraslimi gozdi. Po tej naredbi je vsak posestnik dolžan naravno ali umetno gozdišče najdalj v roku 3 let po izvršeni sečnji vsako poseko. To je izvršeno šele takrat, ko je dosežena in zagotovljena popolna zarast.

Pri čiščenju se mora v gozdnih kulturah zatirati (posekati ali zasekati ali izrjaviti) vse, kar ogroža obeto ali razvoj teh kultur (zlasti gozdni plevel in malovredne drevesne vrste).

Gozdni posestnik je dolžan izvršiti potrebna redčenja.

Prebiralna sečnja v nedoraslih visokih gozdovih je prepovedana. Sečnja na golo se v nedoraslih visokih gozdovih sme vršiti samo z dovolitvijo občnih upravnih oblastev.

Dovolitev za sečnjo na golo v nedoraslem visokem gozdu sme upravno oblastvo izdati le v gotovih primerih (če je gozd razredčen ali poškodovan, da je ogrožen obstoj in razvoj), če je napaden v veliki meri po glivah, zajedalkah in mrčesu, če posestnik neizogibno potrebuje tehnični les v lastnem gospodarstvu itd.

Čl. 6 določa postopek pri vlaganju prošnje za sečnjo na golo v nedoraslih visokih gozdi.

Če oblastvo dvomi v pravočasno pogozditev poseke, sme predpisati kavcijo. Kupec lesa ali podjetnik sečnje se mora prepričati, ali je upravno oblastvo sečnjo dovolilo.

Za prekrške naredbe so določene kazni od 10 na 1000 din, v primeru pa, da se globa v določenem roku ne plača, zaporna kazen od 1—20 dni.

Pobijanje nedovoljene reklamne prodaje

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je poslala pod VIII No. 2632/2 z dne 23. aprila 1938 vsem okr. načelstvom in mestnim poglavarstvom naslednjo okrožnico:

Ministrstvo za trgovino in industrijo je v predmetni zadevi z razpisom z dne 4. aprila t. l. II št. 12155/u, odločilo sledeče:

»Ministrstvu je bilo sporočeno, da se v mnogih okrajih države, odnosno na področju vse države opaža pojav, da oglašajo posamezni trgovci prodajo blaga za 10, 15 pa tudi za 20% ceneje od običajnih dnevnih cen za določeno blago in da je ugotovljeno, da taki oglasi ne odgovarjajo resnici, ampak da imajo samo namen, da se določeno blago čim hitreje razproda na drobno. Na ta način se pri potrošnikih, ki zaupajo takim oglašom, ustvarja prepričanje, da se vrši v določenem obratu razprodaja, kar pa ne odgovarja resnici.

Tak postopek je v nasprotju z izrecno odredbo § 168 zak. o obratih in se kaznuje po § 369 t. 15 istega zakona. Postopek takih trgovcev se da v onih primerih, ko se moreče daje tudi nek popust, subsumirati pod določbe zakona o pobijanju nelojalne konkurence.

Toda tudi kljub takim izrecnim predpisom se ne opaža, da bi pristojne oblasti postopale proti trgovcem v primerih takega oglašanja: marveč se isto vrši nemoteno. Da bi se ta običaj, ki se zaradi tega vedno bolj širi na škodo tako solidnih trgovcev kakor tudi potrošnikov, pobijal in izločil iz trgovskega prometa, se naslov poziva, da izvoli naročiti podrejenim prvostopnim oblastvom, naj v vseh takih primerih najenostaneje postopajo proti takim trgovcem po prej omenjenih zakonskih predpisih.

Ko se Vam to sporoča v smislu ministrskega razpisa, se hkrati opozarjate, da se po ugotovitvi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in interesiranih združenj krši označeno zakonsko določilo tudi s tem, da se pogosto oglašja razprodaja pod označbami: »odprodaja«, »opustitev zalog«, »izpraznitve zalog«, »inventurna odprodaja«, »delna odprodaja«, kar vse predstavlja kršitev označenega določila, če tudi se popust pri ceni izrecno ne omenja.

Kar se tiče obetanja popusta po 10% ali več, vezanega na izvesten čas, je kr. banska uprava že v nekaterih primerih potrdila kazenske razsodbe, ki so takšno dejanje podvajale pod § 32 zak. o pobijanju nelojalne konkurence. Upravno sodišče se je pridružil stališču kr. banske upr. in je torej to stališče smatrati kot pravno veljavno.

Posojila mesta Sušak

Mestna občina Sušak je razpisala 7% obligacijsko posojilo v znesku 6 milij. din, katerega hoče amortizirati v 15 letih. Obresti so polletne za nazaj (6. novembra in 16. maja). Posojilo je razdeljeno na 2000 zadolžnic po 1000 din (2 milij. dinarjev), 400 zadolžnic po 10.000 din (4 milij. din). Vpisuje se posojilo od 1. maja do vključno 15. maja in sicer pri Mestni hranilnici na Sušaku. Obveznice bodo notirane na zagrebški borzi in so pupilarno varne.

Odlog plačil je dovoljen Hranilnici in posojilnici v Kopivnici r. z. z. n. z. za 6 let od 10. februarja 1938 dalje za dolgovne nastale do 15. januarja 1938, obrestna mera 2% brutto, nadalje je dovoljen tudi za 6 let Hranilnici in posojilnici v Šmarjeti, r. z. z. n. z. od 19. februarja 1938 dalje, velja za dolgovne nastale pred 21. januarjem 1938, obrestna mera 2%.

Slavski, d. d. za lesno industrijo v Zagrebu izkazuje za 1936—1937 čistega dobička 0.74 milij., od česar je odbiti izgubo iz prejšnjega leta v znesku 0.53 milij. Glavnica 15.0, bilančna vsota 72.23 (70.04) milij. din.

Moster, tvornica lakov in barv v Zagrebu. Glavnica 4.5, bilančna vsota 24.96 (21.45), čisti dobiček 0.635 (0.705) milij. din.

Likvidacija. Delniška družba za lesno industrijo R. Turčič sinovi v Zagrebu bo sklepala na običnem zboru dne 16. maja o nadaljnjem obstoju družbe ali o likvidaciji. Bilanca za 1936—1937 izkazuje pri glavnici 1.0 izgube 15.633 din, za leto 1935—1936 pa 963.414 din. Med aktivni ima družba le še vrednostne papirje in dolžnike.

Borza

Dne 5. maja 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzih angleški funt neizpremenjen v Ljubljani na 237.20 do 238.80.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani okrepil na 8.62—8.72, v Zagrebu na 8.59—8.69 in v Beogradu na 8.57—8.67.

Grški boni so beležili v Zagrebu in Beogradu 28.40—29.10.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.40—14.60, nadalje so v Zagrebu beležili za konec maja 14.35—14.55, za konec julija 14.375 do 14.575.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.116.076 din, v Beogradu 2.060.000 din. V efektnih izkazuje Beograd prometa 1.497.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:
Amsterdam 100 h. gold. 2419.66—2434.26
Berlin 100 mark 1745.03—1758.90
Bruselj 100 belg. 731.04—736.11
Curich 100 frankov 996.45—1008.52
London 1 funt 216.50—218.56
Newyork 100 dolarjev 4809.13—4845.44
Praga 100 kron 151.24—151.34
Trst 100 lir 227.84—230.92

Curich, Beograd 10, Pariz 12.175, London 21.7625, Newyork 435.375, Bruselj 73.37, Milan 22.95, Amsterdam 242.65, Berlin 175.225, Dunaj 47, Stockholm 112.20, Oslo 109.40, Kopenhagen 97.20, Praga 15.15, Varšava 82.30, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.62, Buenos-Aires 114.5.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 99—100.50, agrarji 62—63, voj. škoda promptna

481—483.50, begl. obv. 93.25—94.25, dalm. agrarji 92.50—93.50, 8% Bler pos. 98.50—100, 7% Bler. pos. 93.25—94.25, 7% Bler. pos. 92.50—93.50, 7% pos. Drž. htp. banke 99 denar, 7% sta. pos. 98.75 denar. — Delnice: Narodna banka 7.300 do 7.400, Trboveljska 195—205.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 98.50 denar, agrarji 61—63, voj. škoda promptna 483—484 (481.50, 483), begl. obv. 93—94, dalm. agr. 91—93, 4% sev. agr. 61.50 denar, 8% Blerovo pos. 97—98 (97), 7% Bler. pos. 92.50—93.50, 7% pos. Drž. htp. banke 99 denar, 7% sta. pos. 98.75 denar. — Delnice: Narodna banka 7.300 den., Priv. agr. banka 226—228 (226), Trboveljska 195 do 200 Gutmann 60—65, Tov. sladk. Bečkerek 600 blago, Oaj. sladk. tov. 110—120, Dubrovačka 370 denar, Jadranska plovba 375—393, Oceanica 600 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. posojilo (102.25), voj. škoda promptna 481.25—482 (482, 480.50), begl. obv. 93.50—94 (94, 93.75), dalm. agr. 92—92.60 (92.50), 7% Bler. pos. 92.50—93 (93.50, 92.50). — Delnice: Narodna banka 7.350 blago (7.325), Priv. agr. banka 230.50 do 231.50 (232).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. 217.50—220, sremska 216 do 218, banatska 214—217.50, bč. potiska 220—225. — Moka: bč. ban. Og. 320—330, 300—310, 280—290, 260—270, 230—240, 130—135; srem. slav. Og. 317.50—327.50, 297.50—307.50, 277.80 do 287.50, 257.50—267.50, 227.50—237.50, 130—135. — Otrubi: bč. srem. ban. juta vrece 110—115. Tendencja stalna. — Promet srednji. 6. maja bo borza zaprta!

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Poročilo o trgovskem prometu na sejmu v Kranju dne 2. maja 1938. Na sejem je bilo prignanih 62 volov, 52 krav, 10 telet, 2 junici, 1 bik in 1 ovca. Na sejem je bilo pripeljanih tudi 169 svinj in 155 prašičev. Prodanih pa je bilo 49 volov, 21 krav, 10 telet, 2 junici 1 bik, 75 svinj in 96 prašičev.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Lendavi dne 1. maja 1938. Telice I. vrste 5.50 din, telice II. vrste 3 din; krave I. vrste 3, II. vrste 2.50; teleta I. vrste 7, II. vrste 4; prašiči pršutarji 6 din za kelo-gram žive teže. Goveje meso I. vrste 10 din, II. vrste 8 din; svinjina 12, slanina 14, svinjska mast 16, čisti med 15, goveje surove kože 8, telečje 12 din za kilogram. Pšenica 200 din, ječmen 175, rž 180, oves 150, koruza 110, fižol 150, krompir 80, seno 70, slama 20, pšenična moka 350, koruzna 150 din za 100 kg.

Živalski sejem pri Sv. Filipu, obč. Podčetrtek. Dogon: 54 komadov volov, 222 krav, 64 telic in 108 juncev. Cene so bile naslednje: voli I. vrste do 4.75 din, III. vrste 3.75, telice I. vrste 5.75, II. vrste 4.75, III. vrste 3.50, krave I. vrste 4, III. vrste 3 in junci 3.50—5 din za kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Litiji dne 1. maja 1938: Voli I. vrste 5.50, II. vrste 5, III. vrste 4.50, telice I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4, krave I. vrste 4.25, II. vrste 3.50, III. vrste 3, teleta I. vrste 7, II. vrste 6, prašiči špeharji 8—9, prašiči pršutarji 7—8 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste, prednji del 10, zadnji del 12, goveje meso II. vrste 10, svinjina 14, slanina 16, svinjska mast 20, surove kože 10, telečje surove kože 12, svinjske surove kože 6 din za 1 kg. Koruza 140, krompir 80, jabolka I. vrste 400, II. vrste 350, pšenična moka 375, koruzna moka 225 dinarjev za 100 kg.

Živalski sejem v Metliki dne 26. aprila t. l. Na sejem je bilo prignanih 347 volov, 172 juncev, 196 krav in 312 prašičev. Domačim kupcem je bilo prodanih 6 volov, 14 juncev, 9 krav in 38 prašičev. Voli so bili od 4 do 5.50 din, junci od 3.50 do 5 din, krave od 2.75 do 4.50 din za 1 kg žive teže. Mladi prašički od 150 do 500 din za komad.

Hmelj

Zalec, 2. maja.

V preteklem tednu se je tendenca na srednjeevropskih hmeljskih tržiščih za izvozno blago precej uvrstila. Na Češkoslovaškem so se v Zlatcu, kjer znašajo neprodane zaloge lanskega pridelka le še kakih 500 stotov, cene dvignile od 16 na 19.50 Kč, to je od 24 na 29 din kg in čez. Tudi pri nas so se cene zopet uvrstile in se je za blago, za katero se je nudilo prej največ 12 din, plačalo do 15 din za kg; sicer pa gre pri tem le za drugovrstno in slabše blago, ker je boljše, ki bi sedaj doseglo še znatno višje cene, bilo že prej razprodano in je neprodano lanskega pridelka v prvi roki sploh le še nekaj nad 100 stotov. Verjetno so se cene uvrstile, ker so zaloge še neprodanega blaga že povsod zelo pisle, letošnja vegetacija pa je zaradi nenavadno hladnega vremena močno poznežela; poleg tega je brez dvoma tudi razčiščenje mednarodnega položaja mnogo doprineslo k izboljšanju hmelj. trga.

O nameravanem kontingentiranju pridelka in omejitvi površine hmeljskih nasadov se med hmeljarji mnogo razpravlja, vendar so zaenkrat podane šele smerne za tozadevne pregovore. Podrobno bo razpravljala o tem šele interministerialna mednarodna konferenca, ki jo bo sklicalo češkoslovaško kmetijsko ministrstvo v Pragi in za katero je bila konferenca srednjeevropskega urada na cvetni petek samo priprava, da se določijo tozadevne smer-nice.

Kulturni obzornik

„Slovenska scena mladih“ v Ljubljani

V petek, dne 6. maja ob 20 nastopi v dvorani Delavske zbornice prvič v Ljubljani »Slovenska scena mladih« z Mrakov dramo »Cajkovski«.

»Slovenska scena mladih« je igralska skupina, ki se je osnovala pred tremi meseci in hoče gojiti slovensko dramsko umetnost, pri tem pa si ustvariti svoj igralski slovenski slog. Za svoj prvi nastop si je izbrala »Slovenska scena mladih« Mrakovo himnično dramo »Cajkovski«, v kateri nam pisatelj podaja tragično življenje in čudovito smrt Petra Iljiča Cajkovskega. Avtor je obenem režiser in interpret naslovne vloge. Med nastopajočimi so še: gđ. Cita Potokarjeva, ki je obenem tudi izvedla in scenarist na docela svojski način, ga. Mlekuševa ter gospodični Rojčeva in Slovenska. Poleg g. Mraka nastopajo še gg. Dolinar, Grebene, Močan, Merljak in Sarnavsky.

Vsi nastopajoči so posamič kot v celoti nastopali že z uspehom. Upamo, da bo občinstvo razumelo stremeljenje in cilje mladih ljudi ter njih idealno delo na polju slovenske gledališke umetnosti.

Naše državne finance. — Naš denarni in kapitalni trg. Znani gospodarski pisatelj Drago Potočnik je izdal kot separat dve svoji razpravi. Prva »Naše državne finance« (str. 15) so ponatis iz letošnjega »Časa« št. V. in VI., kjer

razbira današnji finančni položaj pri vseh ministrstvih in daje končno dobro podobo aktivnih in pasivnih državnih podjetij. Brošura bo vsakega zanimala, ki se peča z narodnim gospodarstvom. — Iz »Trgovskega tovariša« št. 5 in 4 pa je ponatisil svojo razpravo o »našem denarnem in kapitalnem trgu« (str. 15), kjer govori o raznih posojilih po vojni, v pripisu tudi o najnovejšem 6% notranjem posojilu ter o zahtevah, ki jih mi Slovenci poudarjamo ob tej priliki in se tičejo predvsem gradbe železnice zveze z morjem in dvotirne proge Ljubljana—Belgrad.

»Posvečena družina«. (Vrtinco za mesec junij.) Znani pisatelj č. g. župnik Janez Langerholc je prišel na izvirno misel, da bi enkrat slovenskim družinam razložil globok pomen, ki ga ima čiščenje Srca Jezusovega v družini. Knjiga je namenjena posvečenim družinam, da bi se obnovile v svoji ljubezni do Srca Jezusovega, in neposvečenim družinam, da bi prišle do posvetitve. Vsebina je bogata: za vsak dan ena misel in en zgle, ki daje pobudo za nadaljnja razmišljanja. Tisk je odličen in jako prijeten za čitanje, oblika knjige priročna, oprema zelo trpežna. Razen tega krasi knjigo 21 izbranih slik, ki jo delajo posebno prikupno, poučno in privlačno. Knjiga je mnogo obsežnejša, kot so bile dosedanje. Lahko rečemo, da tako bogatih vrtinč se nismo imeli. Kljub temu smo skušali ceno nastaviti najnižjo, da bi knjigo moglo naročiti čim več družin. Cena je torej s poštnino, zavojnino in vsemi drugimi stroški vred: broširana knjiga (s kartonskim ovitkom) 18 din, vezana knjiga (v celo platno z risbo) 25 din.

Glasbena zbirka »Materinski danc«. Učiteljski pevski zbor »Emil Adamovič« je ustanovil posebno sekcijo z namenom, da izdaja potrebam primerne skladbe. In tako je v tem okviru tudi že res izšlo več pevskih kompozicij. — V poslednjem času je Učiteljski zbor zopet izdal zbirko pesmi in jo posvetil — »materni« — simbolu nebesne ljubezni, prispodobni rodne grude in domovine ter velikemu zgledu trpljenja in požrtvovanja.

V tej zbirki je najprej priobčena prav kratka spevna igra »Materin god«. Besedilo je napisala Manica, glasbene vložke pa Matetič-Ronjgov, ki je skušal v njih na čim preprostejši način ustvariti naslovno razpoloženje, opirajoč se pri tem na narodno (slovensko) motiviko. — Poleg te igrice sledi še vrsta mladinskih pesmi, ki je vsebinsko navezana na osnovni motiv počestitve matere. Pesmi so prispevali: Ivan Grbec, Matija Tome, Matetič-Ronjgov, Stanko Premrl in Makso Pirnik, med njimi najmlajši. V kompozitorskem načinu priobčenih skladb ni problematike, temveč so vse pisane jasno in preprosto, računajoč s sposobnostjo otroka, ki se v diatoniki še vedno najbolj počuti.

Zbirka bo lahko s pridom služila vsem šolam in tudi družinam, da si ob njej najdejo otroci čim prikladnejša izraza za izliv iskrenih čustev.

Srbskohrvatski paberki. V Sarajevu je izšla pomembna študija zgodovinarja Vladislava Skarliča z naslovom »Sarajevo i njegova okolina od najstarijih vremena do austro-ugarske okupacije«. Knjiga obsega nekaj manj ko 300 strani. Izdala jo je sarajevska mestna občina.

Dr. Ivan Djaja, pisec znanih miselnih knjig, »Tragom života i nauke« in »Od života do civilizacije«.

zacier je izdal pri Kohnu novo delo »Niz vodue«, kjer v obliki topolipa

Dunaj - nemški vzhodni Hamburg

Veliki načrti z Donavo in Dunajem

Nova velika Nemčija je takoj po priključitvi Avstrije k Nemčiji šla na delo, da reka Donava postane prva vodna pot Evrope. V tem oziru imajo Nemci tretjega rajha z Donavo velikanske načrte. Dolžnost naša je, da našo javnost seznanimo s temi načrti. Nemški državni prometni minister dr. inž. Dormmüller je na nemški donavski ladji »Watton« prepotoval vse nemške kraje ob Donavi ter se na svoje oči prepričal, kaj se da narediti na Donavi. V nemških listih so nato izšli veliki in važni članki, ki opisujejo velikopotezne načrte nemške državne vlade. Narednje prinašamo po graški »Tagespost«, ki je vse to obširno popisala v svoji številki od 5. maja letos:

Velika vodna pot od Rene-Maine do Donave

Vsi nemški načrti so seveda v zvezi z veliko vodno potjo med Reno, Maino in Donavo. Ta velikanska vodna pot se bo sedaj s pospešeno naglico zgradila. Ta nova vodna pot bo namenjena ladjam, ki imajo do 1200 ton. Zato bo marsikje treba temeljito spremeniti doslej neugodne plovne razmere, ker na primer v tako imenovanem Strudengau Donava ponekod ne doseže niti dveh metrov globline. Da bo mogoče preplaviti dosežanje plitke ovire, bo treba tam napraviti velike jezove, ki bodo stali ob skali, ki na njej stoji grad Persenbeug. Jez bo tukaj vodno gladino zvišal na 9,6 m.

Nagradena vodna sila pa bo služila turbinam namenjenim orjaške donavske elektrarne pri mestu Ybbe. Ta orjaška elektrarna bo vsako leto dajala 800 milijonov kilovatnih ur električne energije. Ta električna sila bo služila za železniški pogon, za oskrbovanje dežel na vzhodnem robu Alp in pa za dodatek dunajskemu mestu. Kar bo še ostajalo na pretek, bo dobivalo bavarsko prebivalstvo.

Na levem bregu Donave bosta ob jezu napravljeni dve veliki vodni zapornici, ki bosta dvigali čez jez na drugo stran cele ladijske vlake, to se pravi, vlačilce ter 4—5 tovornih čolnov, ki bo vsak izmed njih lahko nosil do 1200 ton. V 20 minutah se bo tak rečni tovor lahko čez jez dvignil navzgor ali pa spustil navzdol. Čez ta jez pa bo napravljena velika cesta čez Donavo, ker vmes med Lincem in Kremsom 150 km daleč ni nobenega mostu čez Donavo.

Elektrarno pri Ybbisu že dva tedna delajo. Vse skupaj pa bodo delali 4 leta ter bo pri tem delu zaposlenih 7000—8000 ljudi.

Velikanske železarne v Lincu

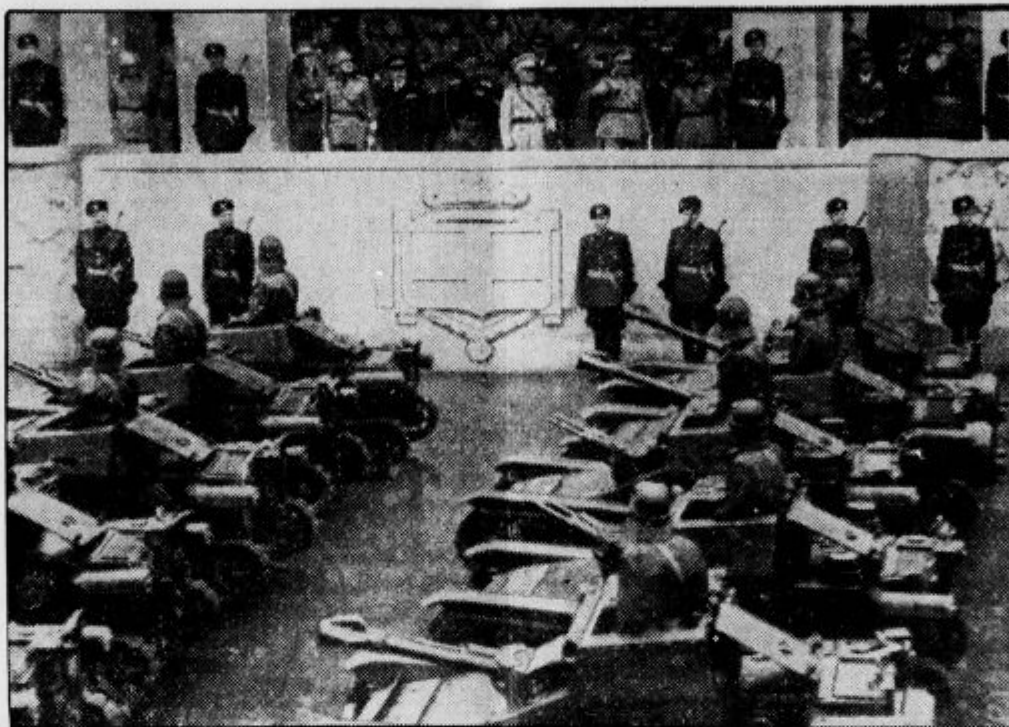
V Lincu bodo zgradili velikanske železarne, ki so bile prvotno namenjene, da bodo zgrajene na

Frankovskem. Te železarne bodo imenovane po Hermanu Göringu. Te ogromne naprave se bodo v prvi vrsti naslanjale na štajerske železne rudnike. Že prvo leto svojega obratovanja bodo te tovarne izdelale lahko več kot en milijon surovega jekla iz štajerskih rud. Vrh tega pa bodo te železarne dobivale mnogo železne rude tudi s Frankovega, kar bo prihajalo v Linc po naravni vodni poti, po Donavi. S tem v zvezi je torej potreba, da se v Lincu poveča vodno pristanišče in se razširijo vse luške naprave.

Vojna mornarica v Lincu

Linsko pristanišče pa bo treba razširiti tudi zaradi tega, ker bo v Lincu stala nemška donavska vojna mornarica. Ko bo narejeno vse donavsko vojno brodovje, bo stalo v Lincu vedno najmanj 400 do 500 mož vojne mornarice. Za vojno mornarico bodo predelali sedanje zimsko pristanišče. Poleg tega vojnega pristanišča pa bodo morali napraviti posebno pristanišče za nakladanje in razkladanje Hermann Göringovih železarn. Poleg teh obeh pristanišč pa bo seveda potrebno še posebno trgovsko pristanišče. Tudi obe ladjedelnici v Lincu in Korneburgu se bosta povečali. Linska ladjedelnica bo sploh delala le za vojno mornarico ter bo že letošnje poletje dobila prva naročila.

V Korneburgu pa so že prejšnji teden začeli delati več novih trgovskih ladij, ki jih je treba v bližnjem času pričakovati.

Mussolini v uniformi prvega maršala italijanskega cesarstva je prvič sprejemal parado čet pred Hitlerjevim prihodom

Vlomilci ob mrtvaškem odru

V svoji znameniti vili v parku blizu Cumberlanda na Angleškem je prebivala bogata lady Fritz Alan, bližnja sorodnica vojvode Norfolkškega. Bila je v angleških visokih krogih spoštovana dama. Pred nekaj dnevi pa je umrla. Smrt jo je zadelo v njeni vili v parku. Tam so jo tudi položili na mrtvaški oder. Ko se je znočilo, so ob njej posteljari prižgali velike sveče, ki so razsvetljevale temno mrtvaško sobo. Ob mrliču je bdela usmiljenka, ki je poprej bolnici stregla.

To tišino so izrabili tatovi, ki so utrli šipo v oknu ter skozenj zlezli v hišo. Usmiljenka je mirno sedela pri mrliču ter molila, tatovi pa so skopo-raj v sosednji sobi vlomili v zazidano kaseto v zidu ter iz nje pobrali vse dragulje, ki so bili

tamkaj spravljani. Vendar se tatovom to ni zdelo dovolj. Hoteli so se vsekakor še polastiti dragocenejšega nakita, ki ga je rajnica imela okoli vratu. Ker pa je bila usmiljenka na potu, so se hoteli nje iznebiti. Naglo so se razdelili po hiši. Ko je bilo vse pripravljeno, je eden zunaj na hodniku začel »sumljivo ropotati«. Ta ropot se je usmiljenki res zazdel sumljiv, naker je vstala in odšla ven na hodnik gledat, kaj se zunaj dogaja. V tistem hipu pa je bil pri mrliču drugi tat, ki je naglo mrtvi plemkinji snel dragoceni biserni niz, naker je takoj spet izginil, preden se je usmiljenka vrnila. To se je zgodilo natančno o polnoči. Usmiljenka se je vrnila k mrliču, ne da bi bila v tisti medli svetlobi zapazila, da je mrlič okraden. Zato seveda tudi ni mogla ugotoviti, da bi bilo kje drugje kaj ukradenega. Šele drugega dne so zapazili velikansko tatvino.

Policija je takoj poslala na kraj tatvine svoje pse, ki so izvršni lovci na ljudi. Ko so detektivji s psi na vrvi hiteli po sledih, so našli na tleh več kosov draguljev, ki so jih razbojniki najbrž na begu izgubili. Nazadnje se je policijski posrečilo prijeti sumljivca človeka, ki sodijo, da je eden tistih, ki so vlomili k mrliču. Dokazano pa to še ni, pač pa je verjetno, da ga bodo nazadnje morali še izpustiti.

Pod sodnim drevesom

St. 121.

Drugega dne na vse zgodaj so se vsi izobčenci zbrali pod sodnim drevesom. Lockeley je stopil na gomilo ter začel deliti izdatni plen. Čeprav je z gradom Torquillstone marsikaj zgorelo, so pogumni Sasi vendarle rešili velike vrednosti srebra in drugih dragocenosti. Lockeleyja med njegovim opravičevanjem nihče ni motil. Nihče se ni vmešaval v njegove odločbe.

Sredi dela pa je nadenadno vprašal: »Kje pa je samotar?«

»Ko sem ga zadnji-krat videl, je vlamjal vrata v vinsko klet,« je odgovoril mlinar. »Za žive in mrtve se je pridušal, da ne gre prej stran, preden ne pokusi graščakovega gaskonskega vina.«

»Mlinar, čas bo, da ga greš reševati. Za nič na svetu ne bi rad izgubil tega veselega moža,« je zaklical Lockeley. Nato se je okrenil k Cedricu ter mu dejal:

»Plemeniti Cedric, vidite, da sem plen razdelil v dva dela. Najprej si vi izberite svoj del!«

Z letalom tipa Dornier Wal se je na Grönlandijo odpeljal raziskovalec dr. Laue-Koch. Poleg njega stoji vrhovni poveljnik danske mornarice Granchan

»Dragi gospod,« je odvrnil Cedric. »Res ste močno ljubeznivi; jaz pa sem bogat mož, ki nikakor nečem prikrajšati vas in vaših tovarišev. Poslovil se bom od vas, ker moram domov. Žal, pa se le težkega srca poslavljam, zakaj Athelstane, zadnji iz elavnega rodu Edvarda Spoznavalca, ne živi več.«

Dunaj - vzhodni Hamburg

Višek in krona velikanskega dela regulacije Donave ter njene tehnične izpopolnitve pa bodo nove pristanišče naprave na Dunaju. Že sedaj pravijo, da je Dunaj nemški vzhodni Hamburg. Gospodarski dvig Vzhodne markke, ki se bliža, bo staremu donavskemu mestu dal odločilno veljavo. Z veliko Nemčijo kot zaledjem mora Dunaj kot naravno izhodišče (Ausfallstor) na Balkan postati trgovskopolitično središče prvega reda. In jasno je, da mora največje obdonavsko mesto imeti tudi največjo luko.

Za dogleden čas pa Donava še ne bo dosegla važnosti Rene in Dunaj ne Duisburga. Dunajsko donavsko pristanišče bo za sedaj zgrajeno toliko, da bo imelo 12 milijonov ton kapacitete. To je približno polovica Duisburga na Reni. In to bo popolnoma zadostovalo za dalj časa. Načrtov je že več, ni pa še odločitve, kateri bo obveljal.

Glavna stvar pa je, da se bo tisto ogromno poplavljenno ozemlje, ki je last dunajske občine in ki je 23 km dolgo ter na področju dunajskega mesta kakkega pol kilometra široko, v zvezi z novim pristaniščem docela zazidalo in zavarovalo. S tem v zvezi bo naprava nove elektrarne, ki bi vsako leto dajala kakih 150 milijonov kilovatnih ur. Tam se bodo gradile tudi razne tovarne. — Tako članek v »Tagespost«.

Vsi ti ogromni načrti so v zvezi z Donavo, ki naj postane največja evropska reka pod nemškim vodstvom. Nemška trgovska mornarica bi bila merodajna od Severnega do Črnega morja.

Rimska mladina si ogleduje okrašene izložbe, ki so okrašene s slikami Hitlerja, Mussolinija in italijanskega kralja in cesarja

Petelin v ledenici

V Južni Ameriki, kjer je vedno precej vroče, je nujno potrebno, da s posebnimi hladilnimi napravami hlade živila, da se v vročini prekmalu ne pokvari. Zato tamkaj precej cvete trgovina s hladilnimi napravami, omarami, ki je v njih ledenica. Ker je konkurenca precej velika, si konkurenti na vse načine hočejo pridobiti odjemalcev za svoje blago. Najbolj pa je pogodila občutke kupovalcev tista trgovina s hladilnimi napravami, ki je vsakemu odjemalcu, kateri je pri njej kupil tako omaro, vanjo položila sveže zaklanega petelina. Ko so pripeljali novo omaro domov in je gošpodinja vsa radovedna odprla omaro, je v njej najprej našla zaklanega petelina. Vsaka je brž telefonirala prodajalcu, da je v svoji novi hladilni omari našla petelina. Od tamkaj pa je dobila odgovor, naj se zaradi tega nič ne razburja, ter so ji želeli dober tek. Sedaj se je ta stvar po Buenos Airesu tako razvedela, da vse govori o listem petelinu, ki ga je deležen vsak, kdor kupi hladilno napravo pri tem in tem trgovcu.

Kaj pravi kino

V Unionu

Film »Javni škandal« ima eicer namen, da bi bil nekakšen udarec na ameriško socialno in lažni-vo čednostno življenje, pa so domielice preveč plehke. Tudi zgradba zgodbe je tako čudovito zveržena, da gledalcu ne more dopovedati, da bi ji verjel. Zato se le z dolgočasnostjo vlečejo prizori za prizori in niti od daleč ne more biti tak film kaka satira. Mogoče ima film vprav zaradi svoje praznote tak naslov?

»Očka, jaz pa znam nekaj, česar ti ne znaš!«
»Kaj neki bi bilo?«
»Rasti znam!«

Sladkor delajo iz lesa

Vsak otrok ve, da pridobivajo sladkor iz rastlin, in eicer iz sladkornega trsa ali iz sladkorne pese. Redkokdaj pa ve, da je mogoče sladkor pridobivati iz vsakršne rastline, in sicer ne le iz sladkih sad-žežev marsikakega drevesa. Sladkor je namreč snov, ki je silno podobna etaneni in ter je kemična spojina kisika, ogljika in vodika. Torej je sestavljen v glavnem iz istih snovi kakor vse naše rastline. In res je v vsakem rastlinskem soku sladkor. Vendar ima ta sladkor čudno lastnost, da namreč raz-izloča vodik in kisik ter se tako spreminja v staničnino.

Znanost je dognala, da bo vsakogar mogoče etanenično spreminiti v sladkor, če ji dodamo vodik in kisik. In res je to šlo. Največ etanenične dobivamo v lesu. Les je treba le s kakšno mineralno kislino razkrojiti, pa dobimo sladkor. Ta stvar je na videz silno enostavna, pa vendar ni. Če namreč sladkor predolgo pustiš v kislini, začne znova izločati vodik in kisik ter se zopet spreminja v etanenično. Treba je začeti znova. Že leta 1913 je nekdo iznašel, kako bi se sladkor lahko delal iz lesa. Pa njegova metoda je bila tako draga, da bi se to go-spodarsko ne bilo splačalo. Leta 1924 je kemik Bergius iznašel nov način, ki je bil sicer cenen, vendar pa neroden in neprimeren. Šele dr. Scholler je iznašel praktičen način, ki se je kemikom zdel kakor Kolumbovo jajce ter so se čudili, zakaj je poprej nihče na to ni mislil.

Schollerju se je posrečilo sladkor izločiti iz kisline tako, da je žvepleno kislino, ki je bil sladkor v njej, spustil skozi živo apno. Apno se je z žvepleno kislino spojilo v mavce, sladkor pa je sam ostal. Ko so ta sladkor kemično preiskali, so našli,

da imajo pred seboj kemično čisti sladkor. Ko pa so malce tega sladkorja dali na jezik, so se čudili, ker ni imel nobenega okusa in ni bil sladek. Torej sladkor, ki ni bil sladek. Čeprav je namreč človeška znanost že marsikaj zmogla, vseh skrivnosti božje narave le še ni spoznala in jih do konca tudi vseh nikdar ne bo.

Torej sladkor iz lesa je za človeško uživanje docela neuporaben, ker ni sladek, pač pa lahko iz njega delajo marsikaj. Zlasti dandanes, ko je taka težava za surovine, se da sladkor iz lesa koristno porabiti. Saj je že kemik Bergius dejal, da dandanes les ni več kurivo, marveč surovina.

Če v sladkor, ki si ga pridobil iz lesa, denes določeno kvasnico, dobiš dober špirit za pogon. Tako se bo krompir, ki so doslej iz njega delali špirit, lahko porabil za druge bolj koristne namene. Če temu sladkorju dodaš drugi kvas in ga primerno predeluješ, dobiš imenitno živinsko krmilo. Če mu dodaš še kaj drugega, dobiš iz njega glicerol, ki so ga doslej delali iz raznih maslač. Maslačbo bodo šle sedaj lahko v druge namene, glicerol iz lesnega sladkorja pa je prav tako dober kakor poprejšnji iz maslačbe. Glicerol je zlasti v vojni industriji važna snov. Iz nje izdelujejo huda razstreliva. Lesni sladkor uporabljajo tudi peki za razne kvasce, kakor ga potrebujejo razne druge industrije.

Kar ti pa pri pridobivanju lesnega sladkorja ostanje lesa, iz njega lahko napraviš imenitno kurivo, dalje metilni alkohol ter razne emole za industrijo laka. Če pojde tako naprej, nam bodo kmalu kar prepovedali, da ne bomo smeli več z lesom kuriti.

Celje

c Prenos ljubljanske radijske postaje z glasbeno-perskega večera. Jutrišnji glasbeno-pevski večer v celjskem mestnem gledališču bo dogodek prve vrste v Celju. Nastopila bodo vsa celjska pevstva društva. Celjski zvon, CPD, Oljka, Celjski oktet, pomnoženi orkester Glasbene Matice s sodelovanjem priznanih solistov gg. H. Lapajnet, H. Rakhove, M. Modica, M. Močana, M. Saneinove, A. Mikelove, J. Zagarja in S. Telča. Na sporedu so same skladbe celjskih skladateljev gg. dr. Antona Schwaba, R. Savina, A. Mihelčiča, K. Saneina, C. Preglja, Sr. Delaka, A. Cererja in St. Mihelčiča. Skoraj vse te skladbe še niso bile izvajane. Posebno učinkovita bo sklepna točka večera. Vsi zbori bodo ob spremljevanju orkestra zapeli K. Saneinovo skladbo »Himna Celjus«. Občinstvo opozarjamo, da se bo koncert pričel šele ob četrti na devet, ker ga bo prenašala ljubljanska radijska postaja. Vstopnice dobite v knjižarni K. Goričar vd., Kralja Petra cesta.

c KINO METROPOL: »Gaspároni«.

c Sveta Ivana D'Arc, zavetnica Katoliške Akcije, med nami doslej kot vzornica mladostnega idealizma in borbenosti ni poznana. Zato prireja celjska mladina pred njenim praznikom, ki se obaja v majniku v počastitev njenega spomina, slavnostno akademijo. Prireditelvi bo v ponedeljek, dne 9. maja po šmarnični pobožnosti v farni cerkvi v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Za mladino bo predstava popolne istega dne ob pol dveh. Vabljeni!

c Razstava slik in kipov v mali dvorani in razstava celjskega tiska v Mestni hranilnici sta tako zanimiva, da naj ne bo nikogar v Celju, ki bi si ju ne ogledal.

c KINO UNION: Premiera »Jelnik dvorca Zende«.

c Velika vloga tatična v Sv. Pavlu pri Preboldu. V noči od srede na četrtek so vlonili pri Sv. Pavlu pri Preboldu v trgovino Cvenke Nade neznanca in odnesli blaga za 20.000 din. V trgovino so vdrl skoz okno, kjer so s krampom zvrli železno mrežo. Lotili pa so se samo boljšega blaga. Ukradli so za 6000 din kolkov, večjo količino boljšega tobaka v vrednosti 7000 din ter precej boljšega manufakturnega blaga in še 1200 din gotovine. Cvenkova je jutraj našla trgovino vso razmetano in se je takoj obrnila na celjsko policijo, da bi izsledila krivce. Na mah se je odpeljal iz Celja g. nadzornik Zavec s policijskim psom in daktiloskopičnimi pripravami. Pes je sledil stopinje vlonilcev, ki pa so morali imeti kolesa, kajti pes je sled izgubil.

Uspel koncert mariborskih pevskih zborov

Maribor, 5. maja.

Kot uvod v niz proslav, ki se bodo letos ob 20-letnici osvoboditve vršile v Mariboru, za katerih organizacijo je bil pri mestnem poglavarstvu osnovan poseben odbor, je bil snoči v Unionski dvorani velik koncert, na katerem so združeni zbori »Maribora«, »Glasbene Matice« in »Jadrana« peli veličastne »Blagre« francoskega skladatelja Cesarja Franka. Kot solisti so sodelovali Zlata Gjurgjenac iz Beograda, Jean Francel, Aleksander Kolacio in Anton Petrovič iz Ljubljane, iz Maribora pa g. Zamejč-Kovičeva, gđc. Jelka Igličeva in g. Avgust Živko. Sodelovali so godbeniki »Glasbene Matice« in godbe 45. peh. polka. Priprave za skupen nastop naštetih zborov so bile poverjene agilnemu pevskemu društvu »Maribor«, katerega pevovodja g. J. Ev. Gašparič je koncert dirigiral.

Mariborsko meščanstvo se je vabilu h kulturni in narodno-jubilejni prireditvi v častnem številu odzvalo ter veliko Unionsko dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Ker se je tokrat v Mariboru prvič izvajalo veliko francosko glasbeno delo, se je koncert na povabilo Francoskega krožka v Mariboru udeležili tudi francoski konzul v Ljubljani g. P. Remerand s soprogom. Od domačih odličnikov so bili na koncertu poveljniške divizije oblasti divizijski general g. L. Tonič, ki se trenutno mudi na inspekciji v Mariboru, mariborski župan dr. A. Juvan, mestni poveljniški general Stanojlovič, zastopnik prevz. gospoda škofa etolni prost dr. M. Vraber, okrajna glavarja dr. Šiška in Eilett, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, komisar obmejne policije St. Krajnovič, bivši oblastni predstojnik dr. J. Leskavar, upravnik carinarnice Mihajlovič in številni drugi predstavniki mariborskih državnih, samoupravnih in cerkvenih oblasti.

Včerajšnji koncert je šteti med eno najlepših kulturnih prireditev, kar smo jih kdaj v Mariboru imeli, tako po oporedu in predvajanju kakor po številu nastopajočih, saj je pri koncertu sodelovalo okrog 180 oseb, in po slavnostnem razpoloženju, ki je vladalo ves čas koncerta med občinstvom, ki je ob zaključku pevce nagradilo z burnim aplavzom.

V imenu javnosti gre vsem edelujočim, zlasti gospodu dirigentu J. Ev. Gašpariču za prelep koncert, o katerem bomo v prihodnjih dneh objavili etrokovno poročilo, vsa čast in priznanje.

Mornarji!

Centralna uprava »Združenja bivših mornarjev« v Ljubljani (Zabjak 3) vabi vse mornariški načelom in tradicijam zveste tovariše mornarje, naj se oklenejo naše organizacije. Poziv velja za vse odseluzene mornarje, ki imajo smisel in namen podpirati naša prizadevanja v prid in korist našega tako dragocenega mornarja. Sele sedaj smo prišli do spoznanja, da se tudi mi združimo pod okriljem izrazito mornarske organizacije, v kateri najdemo dovolj terena za propagiranje in širjenje pomorske zavesti. Dolžnost naša je, da se tudi mi ravnamo po vzoru inozemskih mornarskih organizacij, ki povedo zavzemajo prvo mesto. — Centralna uprava v Ljubljani vas vse poziva in prosi, da čimprej vstopite v medsebojne stike ter da se odzovete našemu pozivu za ustanovitev odsekov širom naše banovine. Med nami ne sme manjkati niti eden; edino tako bomo ostali zvesti našim vcepjenim tradicijam in vzgoji. Zato vas pozivamo, prijavite se naši centrali, ki vam bo dostavila direktive in pravila za priključitev naši skupnosti. Poudarjati pa moramo, da naša organizacija izključuje vsako politično udeleževanje ter je strogo nepolitična in nadstrankarska. Pričakujemo, da bomo na prvem zboru prihodnje leto tako zbrani in zastopani, da nam bo dana možnost naše delovanje razširiti, saj nas je okoli 60.000. Apeliramo posebno na Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Brežice, Novo mesto, Škofjo Loko itd., da se čimprej potrudite odzvati našemu vabilu.

Le skupno zbrani moremo izkazati »morju zvestob«.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes in jutri ob 8 zvečer vefilem »Dobra zemlja« po romanu pisateljice Pearl Buck. V glavnih vlogah priznana umetnica Paul Muni in Luisa Rainer. Opozorjamo, da v nedeljo pop. predstava odpade, ker dr. štvo Aljaž uprizori igro »Raj potepuhov«.

Buče

Prišla bo zelena pomlad. Ta misel je spremljala tukajšnje trpice skozi zimsko mesece in jih izpodbujala k novemu upanju, da se bodo letos vsaj nekoliko zacelile globoke rane, ki nam jih je vsaka vremenska katastrofa 26. julija lani. — Prišla je zares pomlad, pa naš up se ne bo uresničil. Na drevju je samo nekoliko zelenja, tu in tam kak cvet, večinoma pa molijo kvišku le suhe veje, kakor pozimi. Mraz je v vinogradih uničil skoraj vse redke pogankje, ki so poglali in nas tolažili, da se vsaj vsa trta ni posušila. Tako je pred nami zopet temna bodočnost, posledica neurja so katastrofalne. Iskrena zahvala svetni in cerkveni oblasti za dosedanje skrb in pomoč. Bog povrni tudi vsem drugim dobrotnikom, ki ste nam lajšali veliko bedo in trpljenje. — Meseca junija bomo imeli sv. birmo. Ko sem to v šoli povedal, so zažarele otrokom oči, mnogi so pa s solznimi očmi položili, da jim starši ne bodo mogli preskrbeti obleke. To reže dušo in srce. — Spoštovani Slovenci in Slovenke! Vem, da trkajo siromaki dan na dan na vaša vrata, vendar vas prosim, da pomagajte našim malim za ta pomenljivi dan. Saj se gotovo vsak z veseljem spominja na dan sv. birmo. Bog pa plačaj vsem blagim srcem z večnimi in časnimi darovi! — Zupnijski urad Buče pri Kozjem.

K novelizaciji obrtnega zakona

Društvo združenih zasebnih in trg. nameščencev je priredilo v sredo 4. maja zvečer v beli dvorani Uniona predavanje g. vl. tajnika Sinka o novelizaciji obrtnega zakona. G. predavatelj je številnim poslušalcem tolmačil osnutke novega obrtnega zakona. Obrtni zakon, ki je sedaj v veljavi, je izšel leta 1931 in je oprt na hrvatsko-avstrijski zakon iz leta 1848., na avstrijski zakon, ki je veljal pri nas in v Danaciji, izpopolnjen seveda s praktičnimi izkustvi. Večina ga je pozdravila kot dober zakon. Že v kratkem času pa je vzklikla težnja, da se zakon v nekaterih točkah spremeni oz. spopolni. Zato je zakonodajalec razposlal v januarju merodajnim faktorjem v pretes okoli 50 tipkanih strani sprememb in dopolnil. Dotaknili so bomo le nekaterih važnejših sprememb, ki jih je onemil g. predavatelj.

Komanditna družba se smatra le kot skupina posameznikov in se obrtna praksa podeljuje posameznim osebam družbe. — Urejuje izvrševanje obrti po inozemskih. — Zelo važna je sprememba, s katero se podaljšuje izobrazba trg. nastajajo od 4 na 5 let, in sicer 3 leta učne dobe in dve leti pomočniške. To izobrazbo nadomešča le dovršena srednja šola, mala matura pa je vajeniško dobo. Kakor se vidi, polaga novela veliko važnost na šolsko izobrazbo. — Poenostavili so se tudi naročilni predpisi, kar je zelo važno za trgovce in obrtnike. — Prepovedano bo obiskovanje strank po hišah, ker so tovrstno reklamo izrabljali številni nepoštenjaki. Zal pa se novi zakon premalo bavi s krošnjarijenjem, novost je pa, da pristeva med te tudi taksije in postrežke. — Osnutek zelo omejuje, skoraj izključuje, sejme. — Dalje je mnogo novosti v odnošjih med delodajalci in učenci. Pravičnejše so tudi urejeni primeri pritožb kandidatov za pomočniške in mojstrske izpite nasproti članom komisije. — Po osnutku je predvidena pristojnost okrajnih sodišč za vse tožbe, ki presegajo znesek 3000 din, zdaj je bila meja 12.000 din. Edino v Ljubljani pa ostane za naprej obrtno sodišče. — Važno so spremembe glede združenj, ki morajo šteti po najmanj 500 članov, so pa ti lahko iz večjih okrajev. Poslovna doba uprave združenj naj se zniža od 3 na eno leto, kar pa je naletelo na odpor.

V ostalem so bili v novem osnutku le stilistični popravki in novela ne prinaša kakšne nove smeri obrtnega zakona. Delovno pravo je ostalo skoraj nespremenjeno, vendar pa je minister za socialno politiko g. Cvetkovič obljubil, da bo zbral vse norme iz raznih pravilnikov in zakonov ter uredil enotno delovno pravo, kar moramo toplo pozdraviti.

G. predsednik Pernišek se je g. predavatelju iskreno zahvalil za zanimivo predavanje, ki je izpodneslo tla nerazničenim govoricam o znatnem poslabšanju položaja trg. nameščencev z novo snujčim se obrtnim zakonom, ki pa še nima končne redakcije in bo v mnogih točkah še spremenjeno z ozirom na došle želje vprašanih krogov.

Sport

Motociklisti!

ZSK Hermes (motosekija) priredi v nedeljo, dne 8. maja ocenjevalno vožnjo Ljubljana—Škofja Loka—Kranj—Kamnik—Ljubljana. Start točno ob pol 10 izpred Narodnega doma, Aleksandrova c. cilj istotam med 12 in 13. Gre za prvo motociklistično prireditev slovenskih motociklistov, kjer naj se na novo srečajo in pozdravijo prireditelji tega športa. Ob tej priliki se bodo preizkusile moči reda in pravilnosti na vožnji, spoznali se bodo stroji in sposobnost njihovih gospodarjev, to se pravi, da ne bodo vozili niti prehitro niti prepočasi. Izven konkurence so vabljeni in dobrodošli tudi nečlani motoklubov. Naj bo uvod v motociklistično sezono imponantna revija strojev in vozačev, ki se bodo vračali iz Kamnika po enominutnem preledku v Ljubljano pribl. ob 13. Prijavite se pravočasno zaradi reda in discipline in sicer do 7. t. m. v pisarno dr. Lojzeta Campe, advokata, Ljubljana, Aleksandrova c. št. 4. Komisiji se mora javiti vsak vozač v nedeljo 8. t. m. do 9 pri Narodnem domu.

Podroben razpis smo že objavili v našem listu, tako samo še nekaj važnejših stvari.

Vožnja se bo vršila ob slabem vremenu z razliko, da se bo v slučaju slabega vremena lahko izključila proga Kamnik, tako da bo ista lahko iz Kamnika krenila direktno v Ljubljano. Zamude in drugo se od kontrole do kontrole prenašajo. Motorji se razdelijo v naslednje kategorije: a) solo motorji brez razlike do 250 m³; b) solo motorji brez razlike preko 250 m³; c) prikolice brez razlike.

Kategoriji a) in b) bosta morali držati brzino 45 km na celi progi. Kategoriji b) za to kategorijo se določijo brzine na 50 km in 20 km v že zgoraj označenem smislu.

Darila: Prvi srebrna kolajna 20 mm s pozlačenim obrobkom; drugi srebrna kolajna 25 mm; tretji srebrna kolajna 15 mm; četrti bronasta kolajna 25 mm.

Hermes : Kranj

V nedeljo ob 16 bo na igrišču Hermesa zopet zanimiva borba za čiče.

Moštvo Kranja nam je že znano, saj ima zelo borbeno in požrtovalno enajstoročje. Vse tekme,

Kaj pa Vi?

Kako je z

Vašimi lasmi?

Če imate vedno več in več las, če Vas muči prhut ter se celo že kažejo plešasta mesta, tedaj je skrajni čas, da nekaj podvzamete. Vaša koža na glavi nima dovolj hrane, to dokazuje prhut in izpadanje las, s tem se je pa začelo poroženje lasišča. To morate takoj ustaviti. Ker če poroženje prodre do zavojnice lasne korenine, tedaj se lasna korenina mora zadušiti in poginiti od lakote. Začnite še danes z uporabo Neo-Silvikrina. Neo-Silvikrin hrani in krepi tkivo za rast las, onemogoča poroženje kože na glavi in odstrani prhut. Vsak dan masirajte tri minute kožo na glavi z Neo-Silvikrinom. To je vse, kar vam je treba storiti za rast Vaših las. Naprej bo pa že sam Silvikrin delal v Vašem lasišču. On vrača lasnim koreninam normalno funkcijo ter jih s tem usposablja za novo rast las.

Če imate še take lasé, potem morate skrbeti, da jih ne izgubite. Nemarno negovanje las ali pa neprimerna sredstva za negovanje las lahko uničijo tudi najlepše lasé. Izbrati pravo vodo za lase je mnogo važnejše, kot pa Vi mislite! Nežna tkiva lasišča, ki proizvajajo lase, so preveč dragocena, da bi z njimi delali eksperimente. Danes Vam ni treba več hoditi od Poncija do Pilata. Silvikrin je po vsem svetu dokazal svojo delotvornost ter Vam prihrani trud iskanja in nevarnosti, da bi morda napak izbrali. Silvikrin ustavi izpadanje las, ohrani kožo glave zdravo, a lase čiste, brez prhljaja. Rabite kot vodo za lase vsako jutro samo Lotion Silvikrin, edino vodo za lase, ki vsebuje koncentrirano naravno brano za lase Neo-Silvikrin. Ta voda ni nič dražja kot druge vode za lase. Zadoštuje, da z njo namočite lase in kožo glave. S tem ste se rešili skrbi za svoje lase.

Tudi Vi imate lahko polne, lepe lase!

Silvikrin
naravna hrana za lase

Silvikrin se prodaja po celnem svetu. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvodnjo las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča delanje prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Manjša steklenica . . . Din 27—
Steklenica za 2 meseca Din 45—

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno brano za lase Neo-Silvikrin.

Nov preparat, ki z zunanijm dovajanjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvodnjo las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prhljaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec Din 66—

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Silvikrin
poživlja rast las

presneti domačine in jim odnese obe točki v Maribor.

V Ljubljani: Kranj : Hermes.

Kolesarske dirke, ki bodo dne 29. t. m. sodelovali v tekmah ob jubileju 50letnice slovenskega kolesarstva v Ljubljani, opozarja Kolesarska združba »Ljubljana«, da se priglase najkasneje do dne 22. t. m. na naslov: Tvrda Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, z navedbo udeležbe v cestnih ali dirkališnih dirkah kakor tudi kategorijo. Bliznji tekmovalci se morajo izkazati z letošnjo verifikacijo, medtem ko bodo zunanji kontrolirani na startu. Na kasnejše prijave se ne bo oziralo.

Japonska gradi nov olimpijski stadion. Pred kratkim so v Tokiu odobrili načrt za nov olimpijski stadion. Ta stadion ne bo stal na prostoru, ki je bil doslej določen, temveč kakih 10 km proti jugozapadu v Komazavi. Na tej važni soji so bili navzoči člani japonskega olimpijskega odbora, zastopniki mesta Tokia, notranjega in prometnega ministristva. Stroški za nov etadion, ki bo leta 1940 pozorišče velikih olimpijskih borb, so preračunani na 6—7 milj. jenov.

Mariborski šport

SSK Maraton npruša lahkoatletске sodnike in sodniške kandidate, da se zberejo ob pol 9 na igrišču SK Zelenižarja zaradi sestave žirije.

Oleorilena kolesarska dirka bo v nedeljo, in sicer jo priredi SK Zelenižar. Vršiti bi se morala že 1. maja, je pa bila zaradi slabega vremena preložena. Start je ob 9 dopoldne pred stadionom na Tržaški cesti.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Mars. Drevi ob 20 bo članski sestanek juniorskega in I. moštva na običnem mestu. Zaradi važnosti nedeljskih tekem je sestanek za vse igralce obvezen. — Načelnik.

Kajak Klub Ljubljana bo imel drevi ob 20 v restavraciji »Pri sokolu«, Pred škofjo, svoj VI. občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabljeni tudi oni, ki se zanimajo za kajak-sport. — Odbor.

ZSK Hermes. Redna seja centralnega odbora je danes zvečer ob pol 8 v palači Grafika.

Gostilno in hotel

v Rogatecu, oddamo v najem z vsem inventarjem. Sredi trga, 10 tujskih sob, 4 gostilniški lokali, velika dvorana z gledališkim odrom, veranda, avtogaraža, kleti, shrambe, obsežen zelenjadni vrt. Ponudbe z navedbo jamstva poslati na Celjsko mesno hranilnico v Celju.

Kamnik

Smrt mlade dijakinje. V sredo je umrla 17 letna dijakinja trgovske šole v Ljubljani gđ. Marica Završnik, hčerka Frančiške in Matevža Završnika, ključavničarskega mojstra v drž. smodnišnici v Kamniku. Že leta 1933 je rajno po nesrečnem naključju nekdo podrl s kolesom in si je pri padcu tako pokodovala desno nogo, da so ji jo morali v bolnišnici nad kolenom odrezati. V letošnji zimi se je pri vsakdanji vožnji v Ljubljano in nazaj prehladila. Vnela se ji je rebrna mrena. Po dvo-mesečnem zdravljenju doma se je morala podvreči težki operaciji v bolnišnici, katero je srečno prestala. Pozneje pa so nastale komplikacije. Vnela se ji je tudi možganska mrena. Prepeljali so jo na njeno izrečno željo domov, kjer jo je kmalu nato smrt rešila hudega trpljenja. Rajna je bila izredno marljiva in nadarjena učenka. Vsako leto je bil njen uspeh odličen. Letos bi končala trgovsko šolo in se je že veselila, da bo čimprej dobila službo. Bila je splošno priljubljena. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim domačim naše iskreno sožalje! Pokopali jo bodo danes, v petek, ob pol 4 popoldne na pokopališču na Zalah.

Senovo

Kljub znatnemu povečanju tukajšnjega rudniškega obrata (od lani do letos je bilo sprejetih v delo okrog 140 delavcev) je še vedno okoli 50 brezposelnih, ki so stari nad 40 let, zato jih rudnik po predpisih ne more sprejeti v delo, ali so pa mlajši, pa jih ne sprejmejo iz vzrokov, ki jih zaenkrat ne bomo navajali. Med temi brezposelnimi so sami taki, ki so brez premoženja ter z velikim številom otrok. Mnogo je takih, ki so se prišli iz drugih krajev, pridobili domovinstvo, pri rudniku pustili svoje moči, bili reducirani, danes so pa brez vseh sredstev ter iščejo pomoči pri občini. Ker so pa v kraju tudi domači ubožci, zato občina ne more pomagati vsem, kakor bi bilo potrebno in kakor je želja sedanje občinske uprave.

Letos 15. maja bo v Rajhenburgu sv. birm. Večina staršev ima po dva, tri, celo štiri birmance. Nimajo pa sredstev, da bi jim nabavili obleke in kar je potrebno. Mnogi zbog tega ne morejo dobiti bolov. Občinska uprava se je pravčasno in v polni meri zavedala tega. Uvedla je akcijo, kako jim čimbolj pomagati. Obrnila se je na razne tvrdke s prošnjo za prostovoljna darila. Za reducirane rudarje je bil predsednik občine posebno pri TPD v Ljubljani in je prošil za primeren prispevek, ki se bo uporabil le za otroke reduciranih rudarjev. Zagotovili so mu, da bodo prošnja ugodno rešili; občina pa naj napravi pisno vlogo, seznam reducirancev in število družinskih članov. Prošnja in seznam je bil oddan 2. aprila t. l. ravateljstvu na Senovem, ker je bilo predsedniku občine dano navodilo, naj se prošnja odda na Senovem, da jo tukajšnje ravateljstvo priporoči, ter bo zadeva takoj ugodno rešena. Ker ni bilo nobenega obvestila, je občina 20. aprila ponovno zaprosila za rešitev prošnje. Dne 30. aprila je pa občina prejela iz Ljubljane sledeče poročilo, ki ga dobesečno priobčujemo:

»Upravi občine Senovo. Obžalujemo, da Vaši prošnji št. 1236 od 20. t. m. za podelitev podpore občini v svrhu obdaritve birmancev ne moremo ugoditi.« — Komentar prepuščamo javnosti. — Komentar prepuščamo javnosti. — Zahvaljujemo se pa tvrdki »Bata« ter I. delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani za podarjeno. Naša zahvala tudi poslanec g. dr. Veblu in svetniku g. Tratniku, ki sta s svojo naklonjenostjo in posre-

Zaradi adaptacije
znatno znižane cene!

na vse moško in damsko perilo nudi

F. I. Goričar - Ljubljana, Sv. Petra, cesta 29.

Perfektni hotelski
knjigovodja

(knjigovodkinja) se sprejme. Lastnoročno pisane ponudbe s prepisi izpričeval in sliko na oglasni oddelek pod šifro »Le prvovrsten 7133«

Hugo Wast:

Zlato večnega Juda

Marta ga ni videla nič več od tistega dne, ko jo je prišla ljubosumnost zaradi mlade časnikarice.

Neko noč sta novi roš in Marta prišla do konca znane razprave iz moderne kemije, ki se je glasil takole:

»Odkritje radia je preneslo to vprašanje iz območja podmen in nad na področje najbolj pozitivnih poskusov. Onstran sveta atomov je čudovit svet, ki nam omogoča, da z natančnimi poskusi dokažemo, da sen alkimistov o spreminjanju enega elementa v drugega ni prazen privid, kakor so dozdaj mislili vsi kemiki.«

Pri tem sta umolknila. Potem pa je ona, ki je odprla nehoti drugo knjigo, prebrala na glas stavke:

»Kovini podobna snov in kovina, na primer baker in živo srebro, če ravnamo z njima natanko po navedenem postopku, nam daeta novo telo, ki ni sestavljeno iz njiju in ki spreminja malovredne kovine v zlato.«

»To je kamen modrih,« je dejal Blumen presenečeno.

»Torej priznaji, roš Velikega Kahala,« mu je rekla Marta z napadajočo posmehljivostjo, »da so utvare Julia Rama kaj malo podobne bedarijam, kakor si misliš ti. Nasprotno. Njegove besede so drzno potrdilo tistega, kar največji učenjaki le boječe razlagajo in označujejo kot podlago za nadkemijo.«

Naslednji dan je Marta sporočila očetu: »Julius Ram se je preselil iz svoje hiše. Ima delavnico z velikim dimnikom blizu Lezanskega parka.«

Blumenu se je zmrščilo čelo. Kahal iz New-Yorka ga je obstrejeval s šifriranimi brzojavka-

govanjem pripomogla, da je bilo 57 birmancev obdarovanih z oblekami, čevlji in perilom. Še mnogo jih je, ki so potrebni, ki pa jim občina ni mogla dati ničesar.

Kranj

Obisk uradnikov potovalnih pisarn. Skupina 35 vodilnih uradnikov važnejših evropskih potovalnih pisarn obišče v torek 10. maja tudi Kranj. Njihov prihod je najavljen ob 14.30, nakar bo pozdrav na občini in ogled našega mesta. Popoldne ob 5 se gostje odpeljejo na Jezerško, da si ogledajo naše gorske lepote, prihod nazaj v Kranj bo ob 8 zvečer. Tujsko prometno društvo in občina priredita gostom zabavni večer ob pol 9 v hotelu »Stara postaja« s skupno večerjo. Prosimo kranjske meščanstvo, da se v čim večjem številu udeleži tega večera in s tem pokaže gostom naše gostoljubje.

V spomin na pokojno gospo Ivanko Logarjevo je daroval kranjski trgovec g. Srečko Vidmar 200 dinarjev Vincencijevi konferenci. Mesto venca na grob iste pokojnice je darovala trgovka ga. Fani Dolenc 100 din istemu dobrodelnemu društvu. Obema darovalcema naj Bog povrne!

Poroke. V nedeljo popoldne sta se poročila v kranjski župni cerkvi g. Ivan Kleč, črkostavec v Mohorjevi tiskarni v Celju, in gđ. Milka Florjančič, uslužbenka Tiskovnega društva v Kranju. Oba novoporočena sta se pridno udeleževala v katoliških organizacijah. — Danes v četrtek 5. maja se poročita v kranjski župni cerkvi g. Dinko Mašterl, privatni uradnik in Stražišču, in gđ. Dragi Cesen, hčerka bančnega direktorja in župana v Kranju. Mladim novoporočencem želimo na novi življenjski poti mnogo sreče in božje blagoslova.

Danes ustanovni občini zbor podružnice Zveze bojevnikov. Možeje in fantje se vabijo, da se udeležijo drevi ustanovnega obnega zbora podružnice Zveze bojevnikov v Ljudskem domu. Na sporedu je tudi zanimivo predavanje o spomenikih pri nas in drugod. Zborovanje se bo začelo takoj po šmarnicah.

Dovršitvena dela pri gradnji nove šole. Kranjski šolski odbor v Kranju razpisuje končna dela pri gradnji nove ljudske šole. Načrti in proračuni so interesantno na razpolago med uradnimi urami v prostori občinskega urada v Kranju. Ponudbe je predložiti v obliki celotnega popusta v procentih na uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša: slikarska dela 45.675,50 dinarjev, plesarska dela 88.632,22 din, steklarska dela 129.900 din, pečarska dela 153.860 din, ključavničarska dela 56.584 din, tapetniška dela 27.280 din, svetilke in žarnice 45.602 din. Javna licitacija bo 16. maja, zato je do takrat vložiti pisмене ponudbe občinskemu uradu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 6. maja: 11 Šolska ura: Materič (Brezp. učit. abiturienti, vodi g. Silvo Mehora) — 12 Po naših stozicah (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Pisan orkestralni koncert (plošče) — 14 Napovedi — 15 Zenska ura: Podoželska gospodinja in tujski promet (ga. Ivanka Velikonja) — 15.20 Nekaj valček (plošče) — 15.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 16 Napovedi, poročila — 16.30 Nac. ura — 16.50 10 minut za planince — 17 Mozartova orkestralna ura (Radijski orkester) — 17.15 Pablo Casals igra (plošče) — 21.10 V. večer svetovne klavirske literature. Predklaski: sinovi J. S. Bacha (predava in pri klavirju izvalja g. prof. L. M. Škerjanc) — 22 Napovedi, poročila — 22.30 An. gleske plošče.

Sobota, 7. maja: 12 Druga za drugo plošče hitlo, z vsake poskočni napravi donijo — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Druga za drugo plošče hitlo, z vsake napravi poskočni donijo — 14 Napovedi — 15 Zenska ura: Valtier Bohinec — 15.20 Sredozemski slovek (g. dr. Valtier Bohinec) — 15.40 Napovedi, poročila — 15.50 Nac. ura — 16.30 Pregled sporeda — 16.50 Znanja politika (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 17.10 V. večer muzikomedijantov — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vesel konec tedna (Radijski ork.) — 23 XX. mednarodni katoliški esperantski kongres.

Drugi programi

Petek, 6. maja: Belgrad: 20 Orkester, tamburice in solisti — Zagreb: 20 Komorni ork., 22.30 Ples. gl. — Praga: 19.20 Ples. gl., 20 Zbor, 20.45 Ork. konc. — Varšava: 20.30 Jazz, 21 Simf. gl., 21.10 Laska gl. — Sofija: 20 Klavir, 20.45 Ork. konc., 21.30 Laska in ples. gl. — Budimpešta: 20 Zab. program, 20.50 Radijski poturci, 22.40 Svedska gl., 23 Cig. ork. — Italijanski postaji: 21 Izmenjava italijansko-nemškega programa — Dunaj: 15.55 Barber-Carrejeva opera »Margareta«, 22.45 Ples. gl. — Berlin-Frankfurt: 20 Vojaska godba — Königsberg: 19.10 Rih. Straussova opera »Kavaler z rožo.« — Lipsko: 20 Verdijeva opera »Traviata« — Köln: 19.30 Künnekejeva opereta »Srečno potovanje«

Sobota, 7. maja: Belgrad: 20 Nar. pesmi, 20.30 Operetna gl., 21.30 Operne arije, 22 Ples. gl. — Zagreb: 20 Opera — Praga: 19.30 Salonski ork., 21 Opera gl., 22.30 Ples. gl. — Varšava: 20 Pokrajinski zbori, 22.35 Operetna gl. — Sofija: 20 Tumor, 20.45 Ork. konc. — Budimpešta: 20 Igra »Donna Diana«, 21.50 Cig. ork. — Trst-Milan: 21 Nar. pesmi, 21.50 Donizettijeva opera — Rim-Bar: 17.15 Klavir, 21 Nar. pesmi, 21.30 Operetna gl. — Dunaj: 19.10 Brahmsove skladbe, 20 Ljubzen v maju, 22.30 Zab. in ples. gl. — Königsberg: 19.30 Pflanzerejeva opereta »Kristina na razpotju« — Hamburg: 20.10 Ples. gl. — Lipsko: 20 Glasbeni pomačni večer —

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petineta vrstica po 3 din. — Za pisnene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Kolarskega pomočnika
sprejme Erdei Ballint, Su-botica (b)

Postrežnico

sprejem. Stari trg 24-I (Smole) (b)

Hlapca h konjem

sprejem takoj. — Franc Sušteršič, gostilna, Svet-je, Medvođe (b)

Sposobnega kontrolorja

sprejme avtobusno pod-jetje v Sloveniji za nad-zorovanje prometa na progah. V postev pridejo zdrave, strogo solidne osebe, v starosti 30—40 let. Ponudbe pod »ABC« v upravo »Slovenca« št. 7156 (b)

Kupimo

Nekaj voz dobre zemlje kupim. Ponudbe s ceno v upravo »Slovenca« pod »Zemlja« (k)

Globok otroški voziček

prodam za 300 din. Kupim športnega, Tyrseva št. 33 (pri vratarju) (k)

Stanovanja

IŠČEJO:

Čisto stanovanje

tri sobe, kabinet, kopal-nica in pritlikline, tačem za avgust. Ponudbe upr. »Slov.« pod »I. S. 1000«

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

z vsemi pritliklinami, v Selenburgovi 6-I., oddam takoj — Primerno za poslovne prostore. Informacije pritišle levo (b)

SOBE

IŠČEJO:

Sobico

prazno ali opremljeno, s posebnim vvhodom — išče gospodinja. Sv. Petra c. št. 30 (v trgovini) (s)

ODDAJO:

Krasno sobo

prazno, strogi center, poseben vvhod — oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 7147 (s)

Najboljši
trboveljski
premog

brez prahu
koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 5 Telefon 20-20

Priznana
»BRENNABOR«
lahka motorna kolesa
100 ccm, eleganten model,
so zopet prispela.
KLEINDIENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44

Sveže
ščuke

samo 10 din kg — nudi
danes dopolne trgovina
»Riba«, Pogačarjev trg

Molitvenike vseh vrst • Rožne vence
Verižice in svetinje • Mirtine
venčke in šopke • Trakove
Sveče • Ročne torbice

za prvoobhajance in birmance
nudi najceneje trgovina
H. NIČMAN
LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 2 • Telef. 40-01

Zahvala

Vsem, ki ste počastili našo nepozabno sestro, teto in svakinjo, gospo

Hermino Lunder

s poklonjenim krasnim cvetjem in častnim spremstvom na
njeni zadnji poti — izrekamo iskreno zahvalo.

Zaljuči ostali

Umrla nam je po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili
svete vere, naša ljubljena, zlata mama, stara mama, sestra,
teta, tašča in svakinja, gospa

FRANJA TELAVETZ ROJ. SLANA

Nepozabno pokojnico spremimo na njeni zadnji poti v petek,
dne 6. maja 1938, ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Gosposvetska
cesta 13 na pokopališče k Sv. Križu. — Sv. maša zadušnica bo
darovana v soboto, 7. maja, ob 7/7 v cerkvi Mar. Oznanjenja

Ljubljana, dne 4. maja 1938

ZALUJOČE RODBINE: TELAVETZ — SLANA — BAUER

lahko zmešala tisto malo možganov kaka Marta Blumenova, da bi ji izročil kamen modrih.

»Ali imaš svoj voz? Pojdiva tja. Pred leti sem imel posla z Juliem Ramom. Lahko spet kaj začnem. Ti pa boš poskusila s svojimi zlatimi puščicami.«

»Pojdiva!«

Sedla sta v avtomobil, ki ga je Marta zapodila, kar se je dalo.

Park Lezana bi bil lahko najlepši v Buenos Airesu. Zdaj pa je najbolj zapuščen, kakor da bi južni del mesta ne bi bil vreden časti, da dobi svetle ceste in prostore trge, čeprav je izgubil svoje etaro odličje. Suhe palme dremlejo ob cestah, ki so jih izprali naliivi. Platane so čiste in sveže. Gumijevci širijo neenakomerne veje. Magolije se lesketajo v velikaški krasoti. Med evrotočimi gredami je ograjeno jezerce. Nad vodo, na kateri se svetlika zlato somraka v velikem mestu, se sklanja samotna labod, ki ga je sem prignalo čudno naključje.

Pod platanimi v zakotjih gostega zelenja so zeleno pleskane klopi. Tod posedajo skromni ljudje, delavci, ki so zapustili tovarno in prebirajo liste. Te pa tam kak mornar, ki je pobegnil iz gostilne, kjer njegovi tovariši pijejo in igrajo domino. Spet drugje je veliko pestun in otrok, veliko šolarjev s knjigami in s torbami in prav toliko zaljubljenih dvojic, s katerih čuvaji niti za trenutek ne umaknejo oči.

Od daleč prodirajo sem čudni glasovi parnikov, nemirno žvenkljanje tramvajev, dražeče tuljenje avtomobilov. Vse to so zmedeni, zgoščeni glasovi orjaškega mesta, ki jih zdaj pa zdaj režejo žvrgoleči spevi ptica, ki z nastopajočim večernim hladom prepeva v gostem zelenju na topolu.

Blizu Lezanskega parka, v stari hiši, ki je bila že leta in leta brez ljudi in ki je bila na ulico zamrežena kakor samostan ali ječa ter imela okni-večno zaprte, je Julius Ram uredil svojo delavnico.

Stavba je zavzemala veliko prostora in poleg vrtiča epredaj, za katerega ni skrbel nihče, je imela še sadovnjak, kjer so gospodarile mačke in plevel.

Bile so počitnice in profesor ni odhajal z doma in ni sprejemal obiskov. Na trg eta hodili dekla ali njegova hči, toda tako zgodaj, da ju ni nihče videl.

Samo pod večer se je ustavljal pred hišo avtomobil, nekega gospoda, ki je naglo izstopil in odprl vrata s svojim ključem. Vse se je spet zavilo v skrivnostni mir, dokler niso čez uro ali dve škripala vrata v tečajih in pustila na prosto nepoznane obiskovalca, ki je izginil v podvozu Pasea Colon.

Vse hiše v sosesčini so bile tovarne z visokimi stenami in brez oken, tako da nihče ni mogel gledati na Ramov vrt. In ker je bilo tam veliko dimnikov, ni nikogar presenečalo, če se je kadilo tudi iz te hiše, ki je bila nekdanja kovačnica in topilnica.

Kak radovednež bi se bil seveda lahko izpraševal, zakaj je dim iz drugih hiš temen in lahen in se razblinja v zraku, dim iz Ramove hiše pa se je dvigal gosto kakor stebel in se je ponoči škripal lesketal. Marta Blumenova, ki je od Fernanda Adalida izvedela za novi Ramov naslov, je ustavila svoj avto na tisti strani, ki je bila na drugi strani Lezanskemu parku.

Iz avtomobila sta izstopila dva človeka in se izgubila po ulicah. Vonj noči je vstajal iz vlažne zemlje in ovijal molčeče drevje. Tisto malo ljudi, ki so hodili mimo, se ni menilo za njiju.

»Papa, nisi mi odgovoril na vprašanje. Kaj bi se zgodilo, če bi ta človek res odkril, kako se izdeluje umetno zlato?«

»Pri kom? In kje?«

»V gosposarskem življenju sveta, v tvojih poslih, v... Kahu.«

Zaharija Blumen je mislil, da mu ni treba ničesar skrivati pred hčerjo, ki je bila njegova zaveznica.